

Mwongozo Wa Mwanafunzi

3

Mitazamo

Kutathmini na kukuza mitazamo

Mitazamo

Kutathmini na kukuza mitazamo

Kimeandikwa Na David Batty

Mwongozo Wa Mwanafunzi

Toleo la Tano

Mitazamo

Kutathmini na kukuza mitazamo

Kimeandikwa Na David Batty
Mwongozo Wa Mwanafunzi
Toleo la tano

Maandiko Yanayotumiwa Katika Kitabu Hiki Yametoka Kwa:

MAANDIKO: Biblia Takatifu (Union Version). Toleo La 1952, 1974, 1976, 1978. BST, BSK. Yametumiwa Kwa Ruhusa Maalum.

Tafsiri Ya Lugha Rahisi (TLR) itakayofanywa na mtafsiri ili kuleta maana halisi kama inavyosomeka katika lugha ya Kiingereza.

HakiMiliki © 2023, Teen Challenge USA.

Vitabu vya Mwalimu na kila kitu cha mwanafunzi vinavyohusiana na masomo haya ya *Mafunzo ya Vikundi Yanayohusu Maisha Mapya* vinanatawaliwa na Sheria za HakiMiliki. Mpango maalum umefanywa ili kufasiri masomo haya kwa lugha hii ya Kiswahili. Masomo haya yanaweza kuchapwa na kugawanywa kwa ajili ya matumizi katika huduma za Teen Challenge na zinazofanana nazo, katika makanisa ya mahali pamoja, shule na mashirika mengine na hata watu binafsi. Pia, yanaweza kupatikana kutoka kwenye mtandao kwenye tovuti hii: www.iTeenChallenge.org Lakini, yasiuzwe. Yatolewe bila malipo. Kwa wanaotaka kuchapisha na kuuzua, wapate ruhusa kwa maandishi kutoka kwa Global Teen Challenge.

Kwa mara ya kwanza, somo hili lilichapishwa kwa Kiingereza kwa jina lifuatalo:
Attitudes, 5th edition

Somo hili ni sehemu ya mfululizo wa masomo yaitwayo *Mafunzo ya Vikundi Yanayohusu Maisha Mapya* vinanatawaliwa ili kutumiwa makanisani, shuleni, katika huduma za gerezani, huduma za Changamoto Kwa Vijana, na huduma zingine kama hizo zinazofanya kazi na Wakristo Wapya. Vilevile kuna vifaa vingine vinavyopatikana kwa ajili ya mafunzo haya, kama kitabu cha kumwongoza mwalimu, cha kumwongoza mwanafunzi, kitabu cha kuongoza mafunzo cha mwanafunzi, mtihani, na cheti. Ukitaka habari zaidi juu ya masomo haya, wasiliana na:

Global Teen Challenge
PO Box 511
Columbus, GA, 31902 USA
Barua Pepe: gtc@globaltc.org
Tovuti: www.globaltc.org na
www.iTeenChallenge.org

Mwaka wa Mwisho Kuhakikiwa: 08-2023

Yaliyomo

Sura ya 1. Mitazamo katika maisha ya Mkristo mpya	4
A. Je, Mitazamo ni nini?.....	4
B. Je, nitatumiaje mitazamo?	5
C. Ninapataje mitazamo?	5
D. Ninaonyeshaje mitazamo yangu?	6
Sura ya 2. Mchakato wa kujenga mitazamo mipya	7
A. Je, ni katika sehemu gani za maisha yangu ninahitaji kukuza mitazamo mipya?	7
B. Nianze wapi katika kukuza mitazamo mipya?	8
C. Ni njia zipi zitanisaidia kukuza mitazamo mipya?.....	10
Sura ya 3. Mtazamo unaofaa unaporekebishwa au kukosolewa.....	14
A. Ni kwa nini watu hunionea?	14
B. Je, ni mtazamo gani wa kibiblia unaofaa wakati unarekebishwa au kukosolewa?	14
C. Je, kuna faida gani kutumia mtazamo wa kibiblia wakati ninarekebishwa au kukosolewa?	24
D. Je, ni matatizo yapi yanayohusiana na mtazamo huu?	24
E. Ninaanzaje kukuza mtazamo huu?	27
Sura ya 4. Mtazamo unaofaa kuwa nao unapomrekebisha mtu mwingine	30
A. Ninapaswa kumrekebisha nani?	30
B. Ni mtazamo upi wa kibibilia tunapaswa kuwa nao tunapowarekebisha wengine?.....	31
C. Je, ni lazima niwarekebishe wengine?.....	33
D. Je, ni mapendekezo yapi ya kuwakosoa wengine?.....	39
E. Je, ni vizuizi vipi vya Kibibilia vya kuwarekebisha wengine?.....	40

Sura ya 1

Mitazamo katika maisha ya Mkristo mpya

Mitazamo ni kama chumvi. Chakula kilicho na kiwango tosha cha chumvi kina ladha nzuri. Utasema, “Nyama hii ina ladha nzuri!” Je! Umewahi kumsikia mtu akisema, “Chumvi iliyo kwenye nyama hii hakika ina ladha nzuri”? Wakati chumvi inatumiwa vizuri, haijivutii yenyewe. Lakini ushawishi wake uko wazi, haswa ukilinganisha chakula chenye chumvi na chakula kisicho na chumvi.

Mitazamo yetu ina ushawishi mkubwa katika maisha yetu. Labda hatuwezi kuchambua mitazamo yetu kila siku, lakini athari zake zinaonekana wazi. Maneno yetu na matendo yetu yanaonyesha mitazamo yetu.

Wakristo wanya ambao wanataka kukua kiroho wanapaswa kutathmini mitazamo yao. Je, Mitazamo yangu ni ya kibiblia? Ni ipi inahitaji kubadilishwa? Ni mitazamo gani iliyo muhimu zaidi katika maisha ya Mkristo mpya? Ninawezaje kuanza kubadilisha mitazamo yangu?

Maswali haya yanaweza kuwa hayana majibu rahisi, lakini Biblia inatoa mafundisho wazi juu ya mawazo na mitazamo yetu. Mungu hutupatia ushauri rahisi sana jinsi mitazamo na mawazo yanapaswa kubadilika mara kwa mara na kuwa bora.

Waefeso 4:23 Biblia Habari Njema (SUV)

na mfanywe wanya katika roho ya nia zenu;

Lengo letu kuu kwenye kozi hii ni kujenga msingi wa mitazamo mpya. Mchakato wa kukuza mitazamo kama ya Kristo utaendelea hadi siku tutakapokufa. Katika kozi hii tunataka tu kuanza mchakato huu.

A. Je, Mitazamo ni nini?

“Mitazamo” Ni neno la kawaida, lakini watu wengi wanakuwa na wakati mgumu kuelezea maana yake. Mwanasaikolojia anaweza kukutolea ufafanuzi mgumu sana. Lakini hapa kuna fafanuzi kadhaa ambazo husaidia kuelezea neno hili.

1. Mfumo wa kufikiria
2. Maoni
3. Jinsi unavyofikiria
4. Tabia ya kufikiria
5. Mawazo niliyojifunza
6. Kauli ya kiakili kulingana na ukweli au jambo fulani
(Webster’s Seventh New Collegiate Dictionary)

Labda umewahi kusikia mtu akitumia neno “mtazamo” kama vile Jan alivyofanya. Jan alikuwa akitazama Duane na Kerry wakibishana juu ya zamu ya kusafisha bafuni. “Duane, hakika una mtazamo leo,” aliingiliwa na Jan.

Kile Jan alimaanisha ni kwamba Duane ana mtazamo mbaya leo. Katika kozi hii hatutumia neno “mtazamo” kama vile Jan alifanya. Mitazamo inaweza kuwa mizuri au mibaya. Kila mtu ana mitazamo; tunaitumia kila siku.

Je, mitazamo ni sawa na hisia? Si kweli. Hisia sio mawazo. Hata hivyo, mtindo wa kufikiria (mtazamo) tuliona juu ya kazi kwa kawaida huwa na hisia iliyofungamana nayo. Kwa mfano, ikiwa unachukia kazi, basi hisia za kuchanganyikiwa, hasira, au karaha zinaweza kuambatana na mawazo (mitazamo) ulio nayo juu ya kazi yako. Ikiwa unapenda kufanya kazi, basi hisia za furaha zitaonekana unapoenda kazini kwako.

B. Je, nitatumiaje mitazamo?

“Je, Mitazamo yangu inaathiri vipi maisha yangu ya kila siku?” Jinsi unayofikiria kuna athari ya moja kwa moja kwa jinsi unavyohusiana na tajriba yako ya kila siku. Unatumia mitazamo yako kuamua utakavyofikiria, utakavyosema, na utakavyofanya kukabiliana hali ya kila siku.

Swali lingine linaweza kutusaidia kuelewa suala hili ni. “Kwa nini ninahitaji kuwa na mitazamo?” Inafanya maisha yawe rahisi kwa ubongo wako. Tunatumia sehemu kubwa ya kila siku kufanya vitu ambavyo tumevifanya mara nyingi — kuamka, kula, kufanya kazi yetu, kuishi na familia au marafiki zetu.

Mitazamo yetu, mitindo yetu ya kufikiri, hutusaidia kuamua jinsi tutakavyokabiliana na kila moja ya shughuli hizi za kawaida. Hatufikirii kwa makini jinsi tutakavyojibu tunapoitwa kwenye meza ya chakula. Wengi wetu watajibu kwa mawazo mazuri, haswa ikiwa tuna njaa na chakula kinanukia vizuri.

C. Ninapataje mitazamo?

Umekuwa katika mchakato wa kujenga mitazamo tangu siku zako za kwanza duniani. Uzoefu wako wa kila siku umekuwa na ushawishi mkubwa juu ya mitazamo ambayo umekuza. Ukiwa mtoto labda ulichukua mitazamo mingi ya wazazi wako. Kaka na dada zako na ndugu wengine pia walikuwa na ushawishi mkubwa juu ya maoni uliyokuza.

Television, redio, filamu, muziki, kompyuta, na mambo mengine nyumbani na katika jamii yamechangia katika kusaidia kukuza mitazamo yako. Wakati ulianza shule, waalimu wako, wenzako, masomo uliyosoma yalishawishi waziwazi mitindo yako ya kufikiri.

Je, mtu huupataje mitazamo?

Kuna njia kadhaa za kukuza mitazamo katika maisha yako. Hapa kuna chache.

1. Kutokana na uzoefu wako wa kila siku
2. Unajifunza kwa kuwatazama watu wengine
3. Unafundishwa
4. Unaweza kusoma na kukariri mitindo mipya ya mawazo

Je! Mitazamo yetu hubadilika? Kila siku tunakabiliwa na mambo mpya. Mambo haya yanaweza kutusaidia kuimarisha mitazamo yetu, au yanaweza kufanya kinyume. Ikiwa mtindo wako wa kukabili mambo unafanya maisha kuwa magumu zaidi na kukuletea shida nyingi, labda utabadilisha mtazamo huo. Kawaida tunabadilisha mitazamo yetu ili kurahisisha maisha yetu.

Ni muhimu kuona kuwa unawajibikia mitazamo yako. Hata kama ulifundishwa maoni fulani wakati ulipokuwa mtoto mdogo, bado unayawajibikia. Hauwezi kuwalaumu wazazi wako, walimu wako, au mazingira yako. Kwa msaada wa Mungu, unaweza kubadilisha mtazamo wowote ulio nao.

D. Ninaonyeshaje mitazamo yangu?

Mtazamo ni mtindo wa kufikiria. Siwezi kuona mawazo yako, wewe pia hauwezi kuona yangu. Kwa hivyo tunaonyeshaje mitazamo yetu?

Kwanza, sikiliza kile mtu anasema. Unaweza kuona jinsi mtu anafikiria kwa kusikiliza anachosema juu ya suala fulani, au wasichosema. Ikiwa unataka kujifunza zaidi juu ya mtazamo wao — uliza maswali — na kisha usikilize kwa makini.

Tunaonyesha pia mitazamo yetu kwa toni ya sauti zetu, kwa ishara yetu-jinsi tunavyosimama au kuketi, au kukunja ngumi zetu. Kutazama uso wa mtu pia kunaweza kukuambia mengi juu ya mitazamo yao. Je, wanakunja uso, au wanatabasamu. Je, macho yao yamejaa fadhili au wanakuangalia kwa haraka kwa macho yao?

Sura ya 2

Mchakato wa kujenga mitazamo mipya

Je umewahi kuwa katika hali ambayo ulikosa la kusema? Ulihisi aibu au kuogopa, kwa sababu hakujua la kusema au la kufanya.

Unapokabiliwa na hali mpya kabisa, ubongo wako unasema, “Subiri kidogo! Sina tabia ya kukuambia jinsi ya kufanya.” Kwa hivyo unatathmini kwa haraka hali hiyo na unaamua jinsi ya kujibu

Ikiwa unakabiliwa na hali kama hii mpya mara kwa mara, labda utakuwa na mtazamo dhahiri wa kutabirika. Utaendeleza mtindo wa kukabiliana na hali hii. Punde si punde, majibu yako yatakuja kwa kawaida sana kiasi kwamba hautafikiria jinsi utakavyojibu. Tabia yako mpya itakuwa imara.

A. Je, ni katika sehemu gani za maisha yangu ninahitaji kukuza mitazamo mipya?

Mkristo mpya mara nyingi huwa na mitazamo ambayo hailingani na njia ambayo Kristo anataka tuishi. Wafilipi 2:5 (Biblia Habari Njema SUV) inasema, “Muwe na msimamo uleule aliokuwa nao Kristo Yesu.” Je, Yesu alikuwa na mitazamo gani? Je, ni mitazamo gani muhimu zaidi kwa Wakristo wapya kukuza? Katika kozi hii tutajadili maandiko kadhaa ambayo yatatwambia yale tunapaswa kuyatupilia mbali maishani mwetu, na mambo mapya ambayo Mungu anataka tuyalete. Katika hali nyingi hii inamaanisha kwamaba, ni kuondoa mifumo ya zamani ya kufikiria na kuibadilisha na mitazamo mipya.

Angalia maelezo yako darasani kwa mitazamo iliyoorodheshwa katika Waefeso 4:17-32 na Wakolosai 3:5-15. Hapa kuna sehemu zingine ambazo Wakristo wapya wameeleza kuwa wanahitaji kukuza mitazamo mpya.

1. Kuondoa kiburi changu
2. Kupokea ukosoaji na ushauri kwa uelewa
3. Kuwaheshimu wengine
4. Kujifunza kuwapenda wengine
5. Kukubali kuwa nimekosea
6. Kujifunza kumtumaini Bwana wakati nina shida na matatizo
7. Kufanya kazi
8. Kutendea familia yangu mema
9. Kuwa na mitazamo inayofaa kuhusu kufanya mapenzi
10. Kutii watu walio na mamlaka
11. Kujikubali
12. Kubadilisha mitazamo yangu kuhusu utumiaji wa dawa za kulevya
13. Kusamehe wengine

Mchakato wa kukuza tabia mpya za kufikiria unaweza kuwa rahisi kwako. Hata hivyo, ikiwa una tatizo, kumbuka kwamba Mungu ameahidi kukupa nguvu na hekima ya kufanya kile Anachotaka ufanye.

Wafilipi 4:13 Biblia Habari Njema (SUV)

Naweza kuikabili kila hali kwani Kristo hunipa nguvu.

Yakobo 1:5-6 Biblia Habari Njema (SUV)

Lakini kama mmoja wenu ametindikiwa hekima, basi, anapaswa kumwomba Mungu ambaye atampatia; kwani Mungu huwapa wote kwa wingi na kwa ukarimu. ⁶ Lakini anapaswa kuomba kwa imani bila mashaka yoyote. Mtu aliye na mashaka ni kama mawimbi ya bahari ambayo husukumwa na kutupwatupwa na upepo.

B. Nianze wapi katika kukuza mitazamo mipya?

Watu wanafikiria kwa njia tofauti. Mungu alikuumba ukiwa na akili — na amekupa jukumu la kuikuza. Katika Warumi 12:2, iliyonukuliwa hapo chini, Mungu anakupa jukumu la kukuza mitazamo mipya. Unawezaje kufanikiwa kwa jambo hili? Itachukua muda na kazi.

Warumi 12:2 inatoa wazo moja juu ya jinsi ya kukuza mitazamo mipya. “Msiige mitindo ya ulimwengu huu, bali Mungu afanye mabadiliko ndani yenu kwa kuzigeuza fikira zenu. Hapo ndipo mtakapoweza kuyajua mapenzi ya Mungu na kutambua jambo lililo jema, linalompendeza na kamilifu.” (Warumi 12:2 Phillips NT)

Waefeso 4:23 inatuambia tunachohitaji kufanya. “Jirekebisheni upya rohoni na katika fikira zenu.” (Waefeso 4:23 Biblia Habari Njema SUV)

Ni vingumu kubadilisha mtazamo ambao umekuwa nao kwa muda maishani mwako. Mungu yuko tayari kukusaidia. Kwa hivyo utanzia wapi?

1. Nitabadili mtazamo upi?

Unapaswa kuamua ni mitazamo ipi unayotaka kubadili. Wacha tuseme unataka kubadilisha mtazamo wako juu ya kazi.

2. Je, ni mawazo gani hufanya mtazamo wangu wa sasa kuelekea somo hili?

Kwa mara ya kwanza, hii inaweza kuonekana kuwa kazi rahisi. Lakini mara nyingi mitazamo yetu ni mazoea ya kiakili ambayo hatuna ufahamu wa kile tunachofikiria juu ya jambo fulani. Tunajibu bila hata kufikiria kwa makini.

Angalia kile unachofikiria juu ya kazi yako. Je, Unaichukia, unavumilia, au unaipenda? (Labda unaipenda sana!) Matendo yako wakati unafanya kazi yanaonyesha mitazamo yako. Je, wewe ni mzembe? Je, wewe ni mwepesi sana au mwenye kasi sana? Je, wewe ni mwaminifu au hauaminiki sana?

3. Je, ninataka kwenda wapi?

Wacha tuseme unajua mtazamo wako wa juu ya kazi kwa sasa sio ule Kristo anataka uwe nao. Lakini ni nini kilichojumuishwa kibiblia kama mtazamo kuhusu kazi? Unapaswa kuwa na lengo ikiwa unatarajia kufanya mabadiliko yenye maana katika mitazamo yako kuhusu kazi.

Kujifunza Biblia ni hatua moja muhimu hapa. Fahamu kile Mungu anasema juu ya kazi. Kitabu cha Mithali kina mengi ya kusema kuhusu mada hii. Mistari miwili katika Agano Jipya lina maoni muhimu ambayo yanaweza kukusaidia kujua ni sehemu zipi muhimu za mtazamo wa kibiblia kuhusu kazi.

Wakolosai 3:23 Biblia Habari Njema (SUV)

Kila mfanyacho, fanyeni kwa moyo wote, kwa sababu ya Bwana na si kwa ajili ya mtu.

2 Wakorintho 8:11 Biblia Habari Njema (SUV)

Basi, kamilisheni shughuli hiyo; na kama vile mlivyokuwa na hamu kubwa ya kusaidia, basi, fanyeni bidii vivyo hivyo, kadiri ya uwezo wenu, kuikamilisha.

Inaweza kuwa vyema kuandika maoni yako juu ya mawazo muhimu ambayo yanaunda mtazamo wa kibiblia kuhusu kazi.

4. Nitafikaje?

Je, ni hatua gani maalum utakazochukua ili kuondoa mtazamo wako wa zamani juu ya kazi na kuubadilisha na wa kibiblia? Tutazungumzia hili kwa undani zaidi baadaye katika sura hii. Mchakato huu wa mabadiliko hautatokei kwa kawaida. Itachukua muda, bidii, na nidhamu nyingi.

Roho Mtakatifu atakusaidia. Rafiki yako au familia yako wanaweza kukusaidia, haswa ikiwa umewaeleza kile unajaribu kufanya.

5. Je, nina hamu kiasi gani ya kukuza hii tabia ya kibiblia?

Unaweza kuona mchakato wa kubadilisha mitazamo yako kuwa wa pole pole. (Wa polepole na wenye maumivu!) Unaweza kuvunjika moyo na kuachana na mchakato huu “kufanya mambo mwenyewe.” Lakini Mungu anasema wazi katika maagizo yake kwetu-tunapaswa kuvua tabia, matamania, na mitazamo ya zamani, na kuvaa mpya. Kukua kunaweza kuwa na uchungu wakati mwingine, lakini mwishowe, thawabu hufanya kuwe kwenye thamani. Njia ya utajiri wa kweli huanza na mtazamo wa kibiblia kuhusu kazi.

C. Ni njia zipi zitanisaidia kukuza mitazamo mipya?

Wacha tuangalie kwa karibu njia mbili tofauti za kubadilisha mitazamo yetu. Tunaweza kuanza kwa kubadilisha mawazo yetu, ambako kutasababisha mabadiliko katika matendo yetu. Au tunaweza kuanza kwa kubadilisha matendo yetu, ambako kutasababisha mabadiliko kwa mawazo yetu. Njia ipi ni bora? Hiyo inategemea haiba yako na tabia ambayo unajaribu kubadilisha.

1. Nibadilisha matendo yangu

Jose hajawahi kufurahiya kazi. Ikiwa anaweza kupata nafasi, ataacha kazi hiyo kwa muda mrefu iwezekanavyo. Yeye hulalamika kila wakati anapopaswa kufanya kazi. Wale ambao wanamjua Jose mara nyingi husema jinsi anavyofanya kazi vibaya. Mara chache, hata hivyo, Jose anapendezwa na kazi anayoifanya na anaifanya hadi atanapoikamilisha.

Jose ameamua kubadilisha mtazamo wake juu ya kazi. Anapaswa kuanza wapi? Anaweza kuanza na uamuzi rahisi. “Ninapopewa kazi ya kufanya, sitalalamika. Nitaanza kazi mara moja.”

Anapofanya kazi, anaweza kujaribu kuifanya vyema. Anaweza pia kukariri baadhi ya mistari ya Biblia ambayo itamsaidia kukuza mtindo wa kibiblia wa mawazo kuhusu kazi. Mstari mmoja kama huo ni 2 Wakorintho 8:11.

2 Wakorintho 8:11 Bibilia habari Njema (SUV)

Basi, kamilisheni shughuli hiyo; na kama vile mlivyokuwa na hamu kubwa ya kusaidia, basi, fanyeni bidii vivyo hivyo, kadiri ya uwezo wenu, kuikamilisha.

Sentensi ya kwanza katika aya hiyo inasema, “Basi, kamilisheni shughuli hiyo!” Saa za kutafakari, kusoma, na maombi zinaweza kuwa sio njia bora ya kukuza mtazamo wa kibiblia juu ya kazi. Kujifunza ni muhimu, lakini kazi halisi inatoa mahali pazuri pa kubadilisha mtazamo huo.

Ikiwa wewe sasa ni mwanafunzi, labda unayo kazi ya nyumbani. Wacha tuseme unataka kubadilisha mtazamo wako juu ya kazi yako ya nyumbani. Labda unachukia kufanya kazi za nyumbani. Mahali pazuri pa kubadilishia haya panaweza kuwa wakati unafanya kazi yako ya nyumbani. Usitumie saa kujaribu kubadilisha mtazamo wako kabla ya kuanza kazi yako ya nyumbani.

Unapokuwa unafanya kazi yako ya nyumbani, utaona mtazamo wako ukibadilika, haswa unapomaliza kazi zako zote. Badala ya kuchukia kazi yako ya nyumbani (na waalimu waliyoitoa), utanza kujihisi furaha. Unaweza kubadilisha maoni yako kuhusu kazi ya nyumbani ikiwa unataka kweli.

2. Badilisha mawazo yangu

Kuna mitazamo ambayo inaweza kuwa rahisi kubadilisha kwa kuanza na mawazo yako kwanza. Kwa mfano, Jim alikuwa na viwango vya maadili visivyo vya kibiblia kabla ya kuwa Mkristo. Aliishi na wanawake kadhaa tofauti katika miaka michache iliyopita, lakini hakuwahi oa. Jim sasa anataka kukuza mtazamo wa kibiblia juu ya kufanya mapenzi. Anapaswa kuanza wapi?

Jim anaweza kuona mchakato wa kubadilisha mtazamo wake ukiwa mgumu zaidi kuliko kubadilisha tabia yake. Anaweza kuona ikiwa rahisi kuacha shughuli zake zisizo za kibiblia za kufanya mapenzi na wanawake. Lakini hiyo haitabadilisha mawazo yake moja kwa moja.

Hapa kuna mfano wa mtazamo ambao unaweza kubadilishwa kwa kuanza na mawazo yako. Jim anapaswa kusoma kwa makini mtazamo ambao Mungu anasema unapaswa kuwa ndio huo kuhusu kufanya mapenzi. Anapokubali viwango vya Mungu na kuvifanya sehemu ya mawazo yake, mtazamo wake utaanza kubadilika. Jim pia atahitaji kujifunza jinsi ya kupinga majaribu ya Shetani ya kutamani na kufanya dhambi zingine za kufanya mapenzi. Kukariri mistari ya Biblia ni hatua muhimu sana kwa Jim kuchukua ili kubadilisha mawazo yake.

Kama Jim atabadilisha imani yake, mitazamo yake itabadilika. Anapoanza kuigiza imani yake mpya, hii itasaidia kuimarisha mtindo wake mpya wa kufikiria.

Kwa hivyo ni nini bora — kuanza kubadilisha mawazo yako, au kuanza na matendo yako? Unawezaje kujua ni ipi bora kwako? Uzoefu unaweza kuwa mwalimu wako bora hapa. Jaribu njia zote mbili. Haijalishi ni njia ipi unayokwenda, ili mitazamo yako iwe kama ya Kristo. Mchanganyiko wa njia zote mbili pia unaweza kuwa bora zaidi.

3. Je, hisia zangu zinalinganaje na mabadiliko ya mtazamo?

Kubadilisha mitazamo yako ni kubadilisha jinsi unavyofikiria jambo fulani. Lakini hisia zetu zimefungwa sana na mitazamo yetu. Ikiwa unataka kubadilisha mitazamo yako, unapaswa kuona sehemu muhimu ambayo hisia zako inachukua katika mchakato huu wa mabadiliko.

Sandy anataka kubadilisha mtazamo wake wa jinsi anavyoamka asubuhi. Mtazamo wake wa zamani umekuwa wa kuhisi hasira wakati anaamka. “Ninachukia asubuhi!” ni mawazo yanayopita kichwani mwake. Yeye kawaida hakubonyeza kitufe cha kusitisha kengele yake kuamka inapolia kabla ya kuamka, na kisha huharakisha kujiandaa kwa siku yake.

Ikiwa Sandy atabadilisha mtazamo wake wa kuamka asubuhi, njia moja ni kubadilisha tabia yake. Sandy aliamua kubadilisha tabia hii kwa kujizungumzia alipokuwa akijiandaa kulala usiku. Aliamua kuamka mara kengele yake ilipolia, na hakubonyeza tena kitufe cha kusitisha.

Haijalishi jinsi alivyohisi, aliamua kwamba atainuka kitandani. Sandy aliandika mistari ya Biblia kumsaidia kuwa na mtazamo mpya, pamoja na Zaburi 118:24.

Zaburi 118:24 Biblia Habari Njema (SUV)

Hii ndiyo siku aliyoifanya Mwenyezi—Mungu; tushangilie na kufurahi.

Asubuhi iliyofuata, wakati kengele ya Sandy ilipolia, aligonga kitufe cha kusitisha kama kawaida. “nachukia asubuhi.” ndio maneno yaliyomtoka kinywani. Kisha akakumbuka mpango wake wa usiku uliopita. Wakati huu alisema kwa suiti zaidi, “Ninachukia asubuhi!” Lakini alijiondoa kitandani, na kuelekea kwa sinki ili kujimwagilia maji usoni .

Sandy alijihisi mnyonge zaidi kwa sababu hakufurahia dakika za ziada za kupumzika kati ya kubonyeza kitufe cha kusitisha kengele. Alijaribu kukumbuka aya ambayo alikuwa

ameandika, lakini ubongo wake haukuonekana kutaka kufanya kazi. Kitanda kilimtia kwa majaribu sana. Dakika chache tu za kupumzika!

Lakini badala yake alitandika kitanda chake na kuvaa mavazi yake ili kunywa kiamsha kinywa. Alikuwa na wakati mwingi wa kula na kujiandaa kwa siku yake kazini. Leo alikuwa tayari kwenda mapema, na hakuhitaji kuharakisha.

Itachukua zaidi ya siku moja kwa Sandy kuendeleza tabia hii mpya ya kuamka kwa wakati kila asubuhi. Na hisia zake za kukasirika hazitatoweka kwa siku moja au mbili. Lakini ikiwa ataendelea kuzingatia kubadilisha tabia yake kila siku, na kurudia maandiko kama Zaburi 118:24, anaweza kuanza kuona tabia yake ikibadilika.

Mkakati mwingine ambao unaweza kumsaidia Sandy kukuza mtazamo huu mpya kuelekea asubuhi ni kuwa na wakati wa kibinafsi — kuomba na kusoma Biblia. Hii inaweza kumsaidia kuanza siku mpya kwa njia nzuri — akizingatia uhusiano wake na Yesu.

Itachukua nidhamu ya kweli kwa Sandy kujilazimisha kufikiria mawazo mapya asubuhi, kwa sababu tabia za zamani hufa polepole.

Hisia zake zinaweza kuwa za mwisho kubadilika. Inaweza kuchukua siku kadhaa, au hata wiki chache kabla ya kuweza kuamka kwa hisia mpya asubuhi-kuhisi furaha katika siku mpya ambayo Mungu ameifanya.

Changamoto kubwa kwa Sandy ambayo hata sisi hukumbana nayo, sio kuacha hisia zetu kuamua mitazamo na matendo yetu. Ikiwa tumeamua kubadili mitazamo yetu, huenda hisia zetu zikawa za mwisho kubadilika.

4. Kuota ndoto za mchana

Kuota ndoto za mchana ni njia moja inayoweza kukusaidia kukuza mitazamo ya kibiblia. Badala ya kusongwa na mawazo ya kifantasia akilini mwako, au “kugawa maeneo,” chukua muda kutafakari uhusiano wako wa kibinafsi na Yesu. Fikiria itakuwaje kuwa na Yesu karibu nawe, ukizungumza naye. Mithali inasema, “Kama vile mtu anafikiri, ndivyo alivyo.” Kanuni ya kibiblia iko wazi-unakuwa kile unachofikiria. Neno lingine linalotumiwa kuelezea shughuli hii ni kutafakari.

Jim anataka kukuza mtazamo wa kibiblia juu ya kufanya mapenzi. Ikiwa anaota ndoto za mchana juu ya jinsi anavyoweza kuishi kwa mfano huu wa mawazo ya kibiblia, inaweza kumsaidia kuimarisha mtazamo mpya anaoukuza katika sehemu hii. Lakini ikiwa kila wakati Jim anaota ndoto za “siku nzuri za zamani” na fantasia juu ya maisha yake ya kufanya mapenzi ya awali, hii itaimarisha mtazamo wake wa zamani ambao sio wa kibiblia juu ya ngono. Ndoto hizi za mchana pia zitamzuia Jim kukuza mtazamo wa kibiblia juu ya ngono.

Tunapaswa pia kujua jinsi Shetani atakavyojaribu kutujaribu katika sehemu hii ya maisha yetu. Unaweza kufurahiya kwa urahisi “sinema” ikicheza akilini mwako juu ya tukio ambalo Yesu hataki ufikirie hivyo. Ikiwa ungetenda kile unachofikiria, utakuwa unafanya dhambi.

Changamoto ya kukuza mtazamo mpya juu ya “sinema” hizo akilini mwako inaweza kuwa ngumu kwako. Unaweza kushindwa kuzuia sinema isiingie akilini mwako, lakini unaweza kuchagua “kuizima” mara tu unapogundua ipo. Unahitaji kutumia “jaribio la ukweli” kwenye sinema. Je! Hivi ndivyo Yesu anataka nifikirie? Ikiwa sivyo, basi chagua kuibadilisha na kufikiria juu ya kile Yesu anataka ufikirie.

Shetani hataleta tu “sinema” akilini mwako, anaweza pia kuleta hisia nyingi pamoja nayo. Unaweza kuona sinema hiyo kama ya kupendeza kwa hisia zako. Upendo wako kwa sinema unaweza kukupofusha usione kile Mungu anasema juu ya suala hilo.

Au Shetani anaweza kuleta mafuriko ya hukumu na sinema. Unaweza kuhisi vibaya unapogundua jinsi sinema uliyokuwa ukiangalia akilini mwako ni ya dhambi. Hukumu hii ni mbinu ya shetani ya kukufanya uvunjike moyo na usiwe na tumaini la kubadilika.

Changamoto tunayokabiliana nayo ni kujaza akili zetu na ukweli wa Mungu. Kukariri mistari ya Biblia, na kuifakari ndio njia bora ya kushinda vita hivi akilini mwako. Amua kutumia jaribio la ukweli kwa kila “sinema” inayoanza kucheza akilini mwako. Unda “sinema akilini mwako” mwenyewe na ufikirie kwamba unatembea pamoja na Yesu, ukikabiliwa na changamoto za siku yako.

5. Tumia mafunzo ya kibinafsi ya Biblia kukusaidia kukuza mitazamo mpya

Njia moja bora ya kubadilisha mitazamo yako ni kujaza akili yako na Neno la Mungu. Vitu vinavyoingia akilini mwako ndivyo unavyofikiria. Kariri mafunzo ambayo yanahusiana na muundo mpya wa kufikiria unayotaka kukuza. Endelea kupitia mistari hii kila siku. Tafakari ukweli huu mchana na usiku. Unapojaza akili yako na ukweli wa Mungu, utapata ni rahisi kukuza mitazamo mipya ya kibiblia.

Hapa kuna mtindo wa kujifunza Biblia ambao unaweza kukusaidia kukuza mitazamo mipya.

1. Orodhesha hali ambazo ulitumia mtazamo mbaya.
2. Muulize Mungu swali hili, “Je, unataka nitumie mitazamo gani mipya leo?”
3. Andika mtazamo wa kibiblia ambao unahitaji kukuza.
4. Husisha pamoja na mafunzo yako ya Biblia. Soma mistari inayohusu mtazamo huu.
5. Weka malengo ya leo. Orodhesha vitu ambavyo unaweza kumaliza leo ambavyo vitakusaidia kukuza tabia hii ya kibiblia. Chagua lengo moja na ulitimize leo.
6. Tathmini matokeo baada ya kutimiza lengo la leo.

Hakuna hatua rahisi za kubadilisha mitazamo. Lakini Mungu ameahidi kutusaidia. Wafilipi 1:6 inasema, “Basi, nina hakika kwamba Mungu aliyeanza kazi hii njema ndani yenu, ataiendeleza mpaka ikamilike katika siku ile ya Kristo Yesu.” (Biblia Habari Njema SUV)

Sura ya 3

Mtazamo unaofaa unaporekebishwa au kukosolewa

A. Ni kwa nini watu hunionea?

Maria alikuja kuishi katika kituo cha Changamoto kwa Vijana siku tatu zilizopita. Hivi sasa amekasirika sana. Anamwendea mkurugenzi wake na kusema, “Kwanini wafanyikazi wote wananionea? Kila wakati ninapogeuka, mtu ananiambia nifanye hivi au niache kufanya hivi. Ni kwa nini wasiniache huru? Mahali hapa ni wapi, ni gereza?”

Claude alikua Mkristo hivi karibuni na sasa anahudhuria kanisa katika jamii yake. Hakuna mtu mwingine katika familia yake ambaye ni Mkristo, kwa hivyo kuwa karibu na Wakristo, haswa kanisani, ni jambo jipya kwake. Jumapili mbili zilizopita, mmoja wa mashemasi wa kanisa amemvuta Claude kando baada ya ibada ya kanisa na kumwambia juu ya mambo kadhaa ambayo ameona Claude akifanya katikati ya wiki. Claude anapenda watu wa kanisa hili, lakini ameanza kushangaa ni kwa nini wanafuatilia maisha yake ya faragha.

Je, wakati mwingine unahisi kama Maria au Claude? Kwa wiki chache zilizopita, umekuwa katika hali ambapo watu walikukosoa au kujaribu kukurekebisha? Ni ngumu kuchukua shinikizo la aina hiyo. Lakini tukubali. Wakristo wanya kawaida hukosolewa sana. Pia wanaona kuwa viongozi wao watajaribu kuwasahihisha na kuonyesha makosa yao. Ni uchungu — haijalishi umekomaa kiasi gani. Sisi sote tunachukia kuonyeshwa udhaifu wetu.

Katika sura hii, tunataka kuchunguza shida ya kukosolewa na kusahihishwa. Tutaangalia kwa karibu mtazamo wa Mkristo wakati anasahihishwa au kukosolewa unapaswa kuwa upi.

B. Je, ni mtazamo gani wa kibiblia unaofaa wakati unarekebishwa au kukosolewa?

Biblia ina mengi ya kusema jinsi unapaswa kufanya unapokosolewa au kurekebisha. Mara nyingi Wakristo wanya hutoka kwenye asili ambapo walijifunza kujibu haraka sana kwa njia isiyo ya kibiblia wanapokosolewa na kurekebisha.

Mtazamo ulio nao dhidi ya kukosolewa huathiri moja kwa moja kile unachosema na kufanya wakati mtu anakukosoa. Kwa hivyo Mungu anasema nini juu ya mtazamo huu? Hapa ni mfumo mmoja wa kufikiria unaoweza kutumia wakati unarekebisha au kukosolewa.

Mtazamo wa kibiblia unaofaa wakati wewe unasahihishwa au unakosolewa

1. Ninarekebisha (au kukosolewa). Mithali 10:17
2. Nitasikiliza kwa makini. Yakobo 1:19
3. Ninashukuru kwamba ananirekebisha. 1 Wathesalonike 5:18
4. Nilikosea. Mithali 28:13
5. Ninawezaje kuzuia jambo hili baya kutokea tena? Mithali 15:31-32

Kuna chati kwenye ukurasa wa 31-32, inayoonyesha, kwa undani, mtazamo wa kibiblia ambao unaweza kutumika wakati mtu anapokosolewa.

Wacha tuangalie kwa karibu kila moja ya mawazo haya ambayo yanaweza kutumiwa wakati mtu anakurekebisha au anakukosoa.

Wazo la 1: Ninarekebisha

Hatua ya kwanza kukabili marekebisha na ukosoaji na mtazamo wa kibiblia ni kutambua kuwa unarekebisha. Hiyo inaonekana rahisi, lakini fikiria kwa dakika moja jinsi unavyofanya mtu anapokukosoa. Wengine wetu mara moja huwa na wazo, “Unafikiri wewe ni nani, hata hivyo? Kwa nini usijishughulisha na mambo yako mwenyewe?” Mtu anayefanya hivi kama namna ya kujibu kile yule mwingine alisema, lakini anaweza kukosa kuona kama marekebisha.

Ikiwa utajibu ukosoaji na mtazamo wa kibiblia, itabidi upunguze athari zako, na ujiambie mwenyewe, “Ninarekebisha. Sasa ninawezaje kukabiliana na marekebisha haya kwa mtazamo wa kibiblia?” Kwa wengi wetu, tutalazimika kuwa makini sana kwa kile kinachotokea karibu nasi. Tutalazimika kuwa macho, tayari kutambua marekebisha au ukosoaji kwa ukweli ni nini.

Kwa hivyo wakati unarekebisha au kukosolewa, jambo la kwanza unapaswa kufikiria ni, “Ninarekebisha.” Unapaswa kusema na kufanya nini wakati huu?

Usiseme chochote. Angalia mtu huyo. Mwonyeshe kuwa uko tayari kumsikiliza. Nyamaza.

Kitabu cha Mithali kina aya kadhaa ambazo zinaweza kukusaidia kuwa na wazo hili la kwanza.

Mithali 10:17 Biblia Habari Njema (SUV)

Anayekubali maonyo anaelekea kwenye uhai, lakini anayekataa kuonywa amepotoka.

Mithali 23:12 Biblia Habari Njema (SUV)

Tumia akili zako kufuata mafundisho; tumia masikio yako kusikiliza maarifa.

Mithali 3:11-12 Biblia Habari Njema (SUV)

Mwanangu, usidharau adhabu ya Mwenyezi-Mungu, wala usiudhike kwa maonyo yake; ¹² maana Mwenyezi-Mungu humwonya yule ampendaye, kama baba amwonyavyo mwanawe mpenzi.

Mithali 3:11-12 inasema wazi kwamba Mungu huturekebisha. Sehemu inayoumiza ya ukweli huu ni kwamba Yeye mara nyingi hutumia watu kufanya hivi. Kwa bahati mbaya, inaonekana kwamba Mungu mara nyingi hutumia watu ambao hufanya kazi duni sana kuwasahihisha wengine. Sisi sote tumekumbana na watu ambao wameturekebisha kutoka kwenye njia isiyofaa. Inaweza kuwa ngumu sana katika hali hizo kutambua kwamba Mungu anakurekebisha kupitia kwa mtu huyu. Kwa hivyo unapohisi unakosolewa, fikiria kwanza—“Ninarekebisha.” (“Mungu ananirekebisha kupitia mtu huyu.”)

Wazo la 2: Nitasikiliza kwa makini

“Nitasikiliza kwa makini kwa zaidi ya sekunde tatu, au hata kwa muda wowote ule kufahamu anachonifanyia.” Wazo hili ni rahisi, na ni ngumu sana kwa wengine wetu kufanya. Njia zetu za zamani za kukabili ukosoaji ni tofauti kabisa – “Mara tu nitakapogundua kile anachonifanyia, nitamkabili.” Badala ya kumsikiliza mtu huyo, unaweza kushawishiwa kumkatiza na kusimulia upande wako wa hadithi.

Yakobo 1:19-20 inatoa ushauri mzuri kukusaidia kufanikiwa kufikiria wazo hili wakati unasahihishwa.

Yakobo 1:19-20 Habari Njema (SUV)

Ndugu zangu wapenzi, kumbukeni jambo hili! Kila mtu na awe mwepesi wa kusikia lakini si mwepesi wa kusema wala mwepesi wa kukasirika.

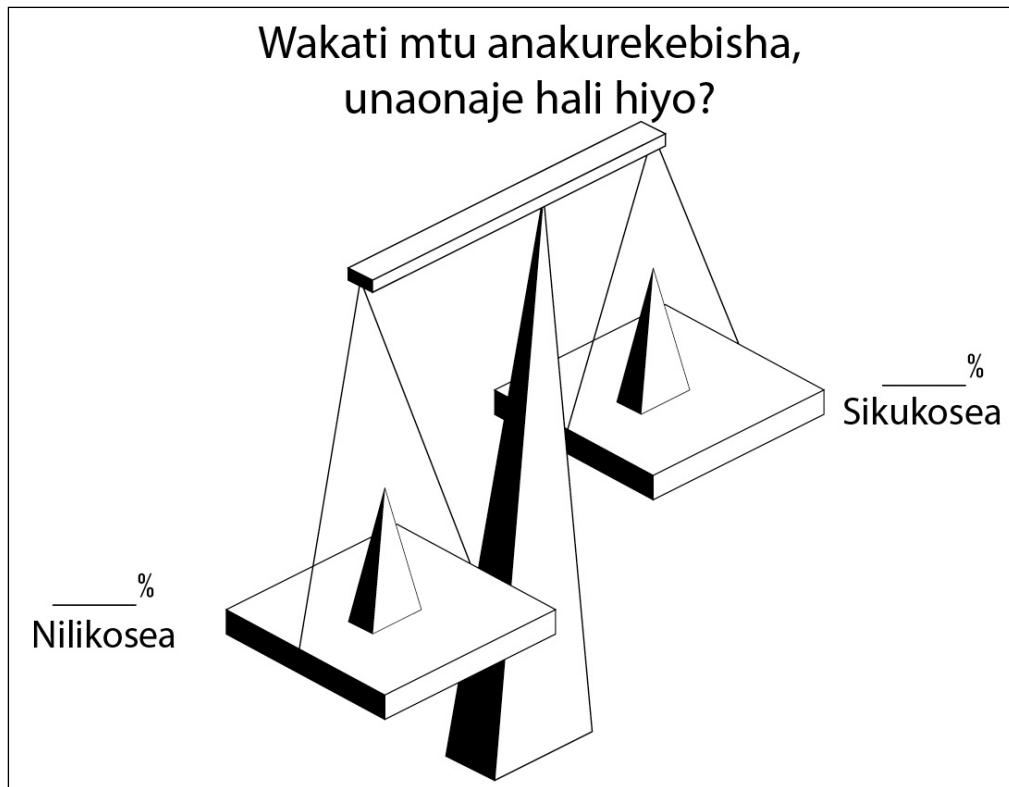
²⁰**Mwenye hasira hawezi kutimiza matakwa ya Mungu yaliyo ya haki.**

Maswala matatu yanahusiana sana na wazo hili wakati unarekebisha. Kwanza, aya hiyo inasema, “Kila mtu anapaswa kuwa mwepesi wa kusikiliza.” Wacha tuongeze wazo-haraka kusikiliza kwa makini. Pili, Yakobo anasema hatupaswi kuwa “wepesi wa kusema.” Kwa wengi wetu, ni kinyume wakati mtu anatumkosoa. Sisi sio wepesi kusikiliza ila tu wepesi kusema!

Ikiwa tunaweza kujifunza kuwa “wepesi wa kusikiliza” na wala sio “wepesi wa kusema,” basi inaweza kuwa rahisi kufanya jambo la tatu ambalo Yakobo anatuambia. Tusiwe “wepesi wa kukasirika.” Hasira ni kawaida sana katika hali ambapo watu hukosolewa au kurekebisha. Ni rahisi kujibu kwa hasira wakati mtu anayekusahihisha unapofanya vibaya.

Ni kawaida kujibu haraka marekebisho ya mtu kwa kusema, “Subiri kidogo – sijakosea kwa 100%.” Kisha tunaanza kuzingatia sehemu ambayo tulifanya vizuri.

Ilimradi tunatetea tabia zetu wenyewe na kuzingatia kile tulichofanya vizuri, tutakosa faida ya kupokea marekebisho kuhusu kile tulichokosea.

Chukua dakika moja na kufikiria juu ya hali ya hivi karibuni ambapo mtu alikurekebisha. Ulihisi uko sahihi kwa asilimia ngapi? 10%? 50%? 85%? Je, Unahisi umekosea kwa asilimia ngapi?

Hata wakati hatukukosea kwa 1% tu, ni rahisi tu kuzingatia hiyo 1%, badala ya kutazama kile tulichokosea.

Mara chache huwa hatujakosea kwa 100% au tumekosea kwa 100%. Badala ya kuyahalalisha matendo yetu, tunapaswa kujifunza kusikiliza kwa makini sio tu kwa yale mtu anayetuambia, lakini pia kusikiliza kile Mungu anasema nasi kupitia mtu huyu.

Ikiwa utatumia mtazamo huu wa kibiblia wakati wa kukosolewa, utalazimika kukuza sifa ya tabia ya kujidhibiti.

Mithali 13:3 Biblia Habari Njema (SUV)

Achungaye mdomo wake huyahifadhi maisha yake, anayeropoka ovyo hujiletea maangamizi.

Yakobo 1:26 Biblia Habari Njema (SUV)

Kama mtu akijiona kuwa ni mtu mwenye dini, lakini hawezi kuutawala ulimi wake, dini yake haifai kitu, na anajidanganya mwenyewe.

Hata ikiwa unaamini mtu huyo amekosea kukurekebisha au kukukosoa, sikiliza kwa makini. Inaweza kuchukua kiwango kikubwa cha uvumilivu.

“Nitaseme nini wakati ninapokosolewa au kurekebishwa?”

Usiseme chochote.

“Nifanye nini?”

Endelea kumtazama mtu anayekusahihisha na kusikiliza kwa makini. Jaribu kuonyesha kwa usemi wako kwamba unataka kusikia kile mtu huyo anasema. (Kumbuka, sio wakati wa kukasirika bado!)

Wazo la 3: Ninashukuru kwamba ananirekebisha

Je, haya ni mawazo ya kweli wakati unarekebisha? Unapaswa kushukuru kwa nini, haswa ikiwa unajua mtu huyo amekosea? Je, Mungu anatarajia nifanyeje?

Wathesalonike wa Kwanza 5:18 (Biblia Habari Njema SUV) inasema, “na kuwa na shukrani katika kila hali. Hayo ndiyo anayotaka Mungu kwenu katika kuungana kwenu na Kristo Yesu.”

Inaweza kuwa vigumu kutekeleza wazo hili maishani mwako. Lakini hili ndilo lengo letu. Ikiwa unaweza kujifunza kufikiria hivi wakati unapokosolewa, utapata ikiwa rahisi sana kufanya jinsi ambavyo Mungu anataka ufanye. Ni vigumu sana kushukuru na kukasirika kwa wakati mmoja.

Unaweza kwanza kujiambia mwenyewe, “Ninapaswa kushukuru sasa hivi wakati ninarekebisha. Najua sina furaha, lakini nataka kushukuru.”

Labda unauliza swali, “Kwa nini nifurahi wakati ninarekebisha? Kwa nini nifurahi wakati ninapitia machungu?” Kuwa na ufahamu wazi wa ni kwa nini unapaswa kushukuru kunaweza kukusaidia kupitia hali hii bila kumkasirikia mtu huyo.

Sababu moja ambapo unaweza kufurahia ni kuwa Mungu atakwambia daima ushukuru katika 1 Wathesalonike 5:18. Sababu nyingine ya kufurahia ni kwamba unajua umeanza kukabili marekebisha na ukosoaji na mtazamo wa kibiblia. Unakuwa zaidi kama Kristo. Yakobo 1:2-4 inatoa sababu za ziada za kuwa na furaha wakati unarekebisha.

Yakobo 1:2-4 (Biblia Habari Njema SUV)

**Ndugu zangu, muwe na furaha mnapopatwa na majaribu mbalimbali,
³kwani mwajua kwamba imani yenu ikisha stahimili, itawapatieni uvumilivu.
⁴Muwe na hakika kwamba uvumilivu wenu utawategemeza mpaka mwisho,
 mpate kuwa wakamilifu na watimilifu, bila kupungukiwa na chochote.**

Angalia haswa sehemu ya mwisho ya aya ya nne. Ukifaidika kwa kurekebisha, utakua mtu “mkamilifu.” Hiyo ni sababu nzuri ya kuwa na furaha. Mtu huyu anayenirekebisha ananisaidia kuwa mtu mzima bila udhaifu wowote.

Tulisema hapo awali kwamba Mungu anatumkosoa kupitia watu wengine. Sababu nyingine unaweza kuwa na furaha wakati unarekebisha ni kujua kwamba Mungu mwenyewe anachukua muda kupitia mtu huyu kukusaidia. Anafanya hivi kwa sababu anakupenda na anataka wewe ukue na kuwa mtu bora.

Unaweza kujaribiwa kuuliza sababu za mtu huyo kukurekebisha au kukukosoa. Mtazamo wako wa zamani katika hali hizi unaweza kuwa, “Mtu huyu anajaribu tu kunisumbua.”

Mtu anayetumia mtazamo wa kibiblia wakati wa kurekebisha hatauliza nia ya yule anayemrekebisha. Wakristo tumeamriwa kuwapenda wengine — ni amri ya pili kuu katika Biblia. Wakorintho wa kwanza sura ya 13 inatoa orodha kamili ya njia ambazo tunaweza kuonyesha upendo kwa wengine. Sifa moja ya upendo ni kuwa huzungumza moja kwa moja juu ya mtazamo wako kwa mtu anayekukosoa au kukurekebisha. Ikiwa unampenda mtu utakuwa ni mtu ambaye “anamwamini Mungu kila wakati,” na “kila wakati hutafuta yaliyo bora.” (1 Wakorintho 13:7 The Message)

Mchukulie mtu huyo kama asiye na nia mbaya. Fikiria kwamba anakurekebisha kwa sababu anakupenda na anakujali vya kutosha kukusahihisha pale anapoona unafanya jambo baya.

Ninapofikiria, “Ninashukuru kwamba ananirekebisha,” niseme nini na nifanye nini?

Kwanza, onyesha urafiki na uthamini katika sura yako na sauti yako. Jaribu kuwafanya wawe huru na uwajulishe kuwa haujakasirika kwa sababu wanajaribu kukurekebisha.

Sasa itakuwa wakati mzuri wa kusema maneno yako ya kwanza tangu mtu huyo alipoanza kukurekebisha au kukukosoa. Unaweza kusema, “Asante kwa kunijulisha haya,” au “Nashukuru kwa kuwa tayari kunirekebisha.” Mara fuata haya na taarifa ambayo inakwenda na wazo linalofuata katika mtazamo huu wa kibiblia.

Wazo la 4: Nilikosea

“Nilikosea” linaweza kuwa neno gumu zaidi kusema. Kwa mtu anayetaka kukuza mtazamo wa kibiblia wakati wa kurekebisha, wazo hili ni muhimu. Wazo lingine ambalo linaambatana na hili ni, “Nilifanya nini kilichomfanya afikirie kuwa nilikosea?”

Mtu anayekurekebisha au kukukosoa kawaida huwa na kitu maalum akilini wakati anazungumza nawe. Ni muhimu sana kujaribu kuona hali hiyo kwa mtazamo wake.

Nitasema nini wakati huu katika mazungumzo?

Unaweza kusema kitu kama hiki. “Ninachosikia ukisema ni _____.” (Eleza kwa kifupi kile unachofikiria anasema kuwa umekosea.) “Umesema kweli, nilikuwa nimekosea.”

“Lakini subiri kidogo,” unajiambia, “sikuwa nimekosea kabisa. Yeye haoni upande wangu. Anahitimisha kabla ya kuona upande wangu wa simulizi. Hiyo sio haki. Nina haki yangu, unajua. Nataka haki!”

Ni rahisi kwetu kukana mashtaka haya na kusema, “Hapana, umekosea kabisa! Hivi ndivyo ilivyotokea kwa kweli_____.” Na tunasema upande wetu wa simulizi. Kwa kweli wakati tunamaliza, tunajua kwamba tulihesabiwa haki kwa kile tulichofanya. Kwa kweli hatukufanya chochote kibaya. Haingeepukika. Mara nyingi mabishano huanza wakati huu.

Wakristo wengi watapata tatizo kutumia neno hili, “nilikuwa nimekosea,” wakati wa kurekebisha au kukosolewa. Kufikiria tu wazo hili ni changamoto ya kweli. Kusema maneno yafaayo inaweza kuwa vigumu.

“Ninachosikia ukisema ni _____. Una ukweli. Nilikosea.”

Maneno hayo yanaweza kusemwa kwa njia kadhaa. Unavyoyasema ni muhimu.

1. Unaweza kusema kwa hofu. Unajua mtu huyu ana uwezo wa kukudhuru, au kukufuta kazi. Kwa hivyo ili kujilinda, unasema kile unajua anataka kusikia.
2. Unaweza kusema kama mlaghai. Unaweza kuifanya ionekane kama ya ukweli, lakini ndani yako haimaanishi ukweli huo. Unajua kile mtu mwingine anataka kukusikia ukisema, “nilikuwa nimekosea,” kwa hivyo unasema kumfanya afikirie unakubaliana naye. Kuwa mnafiki kunaweza kufanya kazi kwa wakati huu, lakini hakutafanya kazi vizuri kwa Wazo #5, ambalo linasema, “Ninawezaje kuzuia jambo hili baya kutokea tena?”
3. Unaweza kusema kwa sauti ya kejeli. Hili labda litamkasirisha mtu huyo mwingine na kuchangia ubishi mkali.
4. Unaweza kusema, “nilikuwa nimemkosea” kwa Mungu na umwache mtu mwingine asikilize. Hii inaendana na yale tuliyosema kwa Wazo #1.

Mungu anamtumia mtu huyu kukusahihisha. Kwa hivyo suala halisi wakati huu ni kumwambia Mungu kuwa umekosea. Kuwa wa kweli kwa Mungu na mtu anayerekebisha. Ukisema maneno haya kwa sauti ya huzuni, na kweli unamaanisha kile unachosema, mtu anayekurekebisha labda ataona kuwa wewe ni mkweli.

Suala lingine muhimu ambalo linaweza kukusaidia kwa mtazamo huu ni kutambua kuwa unaweza kuwa na “sehemu usizoziona” maishani mwako. Wengine wanaweza kuziona kwa urahisi zaidi kuliko wewe. Angalia mfano kwenye ukurasa unaofuata ambapo utatoa mfano wa sehemu usizoziona katika maisha ya mtu mmoja.

Unapaswa kuwa tayari kusikiliza kwa makini kile wengine wanasema, na ujiambie mwenyewe, “Ninaweza kuwa na doa maishani mwangu, kwa hivyo ninahitaji kusikiliza kile mtu huyu ananiambia.”

Kurekebisha Sehemu Nisizoziona

Siku moja nilisikiliza wakati wanandoa wachanga walipokuwa wakibishana. Mke huyo alikuwa akimtuhumu mumewe kwa kucheza na wasichana wengine. Alikuwa akikana kwa nguvu. Baada ya kuzungumza na mume, niliweza kuona shida ni nini. Alikuwa na "sehemu asizoziona" na hakujua.

1. Mungu ana "desturi" au kiwango cha tabia kwa kila mmoja wetu katika kila sehemu ya maisha yake.

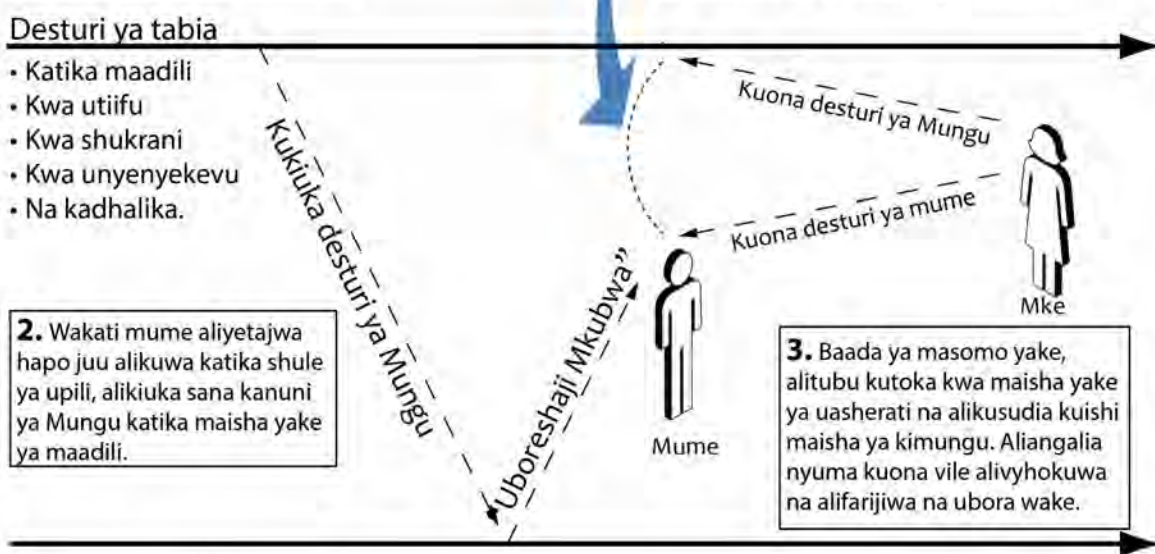
Desturi ya tabia

- Katika maadili
- Kwa utifu
- Kwa shukrani
- Kwa unyenyekevu
- Na kadhalika.

2. Wakati mume aliyetajwa hapo juu alikuwa katika shule ya upili, alikiuka sana kanuni ya Mungu katika maisha yake ya maadili.

"Sehemu zisizoonekana"

Hakuweza kuziona kwa sababu mtazamo wake ulikuwa kuhusu vile alivyokuwa zamani wala sio vile anavyopaswa kuwa.

Viwango vya chini vya Tabia

Kila mmoja wetu ana sehemu asizoziona, na ni muhimu kuwa na marafiki mbalimbali wa karibu ambao wana uhuru wa kutuambia wao ni nani.

- "Makaripio ya rafiki yaonesha uaminifu." Mithali 27:6
- "Chuma hunoa chuma, kadhalika mtu hufundishwa na wenzake." Mithali 27:17

Hakimiliki 1981, Taasisi ya Kanuni za Maisha ya Msingi. Inatumiwa kwa ruhusa.

Sifa kadhaa za tabia zitakusaidia kueleza mtazamo wa kibiblia wakati huu-unyenyekavu, ujasiri, uaminifu, uadilifu, na ufahamu. Mistari miwili katika Mithali inazungumzia moja kwa moja juu ya wazo hili ambalo linaendana na mtazamo wako wakati unarekebisha.

Mithali 5:21 Biblia Habari Njema (SUV)

Kumbuka njia za mtu zi wazi mbele ya Mwenyezi-Mungu; yeye anaona kila hatua anayochukua binadamu.

Mithali 28:13 Biblia Habari Njema (SUV)

Afichaye makosa yake hatafanikiwa; lakini anayeungama na kuyaacha atapata rehema.

Kitu kingine unachopaswa kufanya katika hatua hii ni kuamua ikiwa hatua yako mbaya ilikuwa dhambi. Ikiwa umetenda dhambi, basi unahitaji kukiri kwa Mungu na uombe msamaha kwake. Ikiwa haukufanya dhambi, basi hakuna haja ya kukiri kuwa ni dhambi kwa Mungu. Kwa mfano, wacha tuseme ulikuwa unapiga deki vibaya, na bosu wako akaja kukurekebisha. Unamkubali kuwa ulikosa, na unanza kupiga deki kama alivyokuambia. Lakini huna haja ya kumwomba Mungu msamaha kwa kupiga deki vibaya.

Mara nyingi hatua yako mbaya itamkera mtu. Ikiwa uliiba pesa kutoka kwa mtu, basi unapaswa kwenda kwa mtu huyo, kukiri dhambi yako, na umwombe akusamehe. Kuwa tayari kulipa vitu ulivyoiba au kuharibu.

Inahitaji ujasiri wa kweli kusema, “nilikuwa nimekosea.” Mungu anataka uwe jasiri. Katika Agano la Kale, Mfalme Daudi alikabiliwa juu ya dhambi yake na Bathsheba na mauaji ya mumewe. Jibu la Daudi mara moja lilikuwa kusema, “Nimemfanyia Bwana dhambi.” (2 Samweli 12:13) Hakutuo udhuru wala kujaribu kuficha dhambi yake tena. Alikiri alikosea.

Mungu anataka tuwe waaminifu wakati tunakabiliwa na kushindwa na dhambi zetu.

Wazo la 5: Ninawezaje kuzuia jambo hili baya kutokea tena?

Wazo hili linaleta maana kwa mchakato wote wa kurekebisha. Tunatumahi kuwa mtu anayekurekebisha anafanya kwa sababu anataka kukuona unakua. Wazo hili katika mtazamo wako ni muhimu ikiwa marekebisho yatakufaidi kweli.

“Lakini itakuwaje ikiwa mtu huyo ananikosoa tu?” unasema. Kufikiria hivi, “*Ninawezaje kuzuia jambo hili baya kutokea tena?*” inaweza kusaidia kupunguza maumivu yanayosababishwa na njia yao mbaya.

Unapofikiria jambo hili, lielekeze kwa Mungu, pia. Muulize akupe ufahamu na ufahamu wazi wa jinsi ya kukua kupitia jambo hili.

Ni muhimu kwako kuwa na mtazamo, “Nataka kujifunza. Nataka Mungu anifundishe. Ninataka Mungu atumie wengine kunifundisha.” Mtazamo huu unaweza kukusaidia kugeuza usahihisho huu wenye maumivu kuwa mzuri. Ikiwa kweli unataka kukua, basi lazima uwape wengine ruhusa ya kukurekebisha.

Hata nyota hodari kwa michezo wana makocha na wakufunzi ambao huwasahihisha, na kuwasaidia kupata njia za kujiboresha. Je, unataka kuendelea kwenye njia ya ukuu? Wacha wengine wakusaidie.

Sehemu nyingine ya mtazamo huu ni kutambua kwamba tunapokuwa tayari kuruhusu wengine waturekebisha katika mambo madogo, baadaye tunaweza kuona kwamba tulijifunza masomo makubwa kutoka kwa shida hizi ndogo. Msingi wa tatizo ndogo mara nyingi ni suala kubwa machoni pa Mungu. Kuiba kalamu au \$1.00 inaweza kuonekana kama ni jambo ndogo sana, lakini Mungu anataka tujifunze tabia ya uaminifu.

Tukiacha matatizo madogo yapite bila kujifunza kutoka kwayo, yatatupeleka kwenye njia ya matatizo makubwa na uharibifu mkubwa.

Wazo hili, “*Ninawezaje kuzuia jambo hili baya kutokea tena?*” linaweza kukusaidia kuzuia ubishi pia. Wazo hili linaangazia siku za usoni, badala ya kutazama zamani. Ikiwa unazingatia mawazo yako ya zamani, ni rahisi kubishana juu ya maelezo ya kile kilichotokea. Meza kiburi chako na hisia zako za kuumiza na uombe msaada. Mithali inatoa ahadi za kufurahisha sana kwa wale wanaofanya hivyo.

Mithali 12:26 Biblia Habari Njema (SUV)

Mtu mwadilifu huuepa uovu, lakini njia ya waovu huwapotosha wenyewe.

Mithali 13:14 Biblia Habari Njema (SUV)

Mafundisho ya wenye hekima ni chemchemi ya uhai; humwezesha mtu kuiapa mitego ya kifo.

Mithali 15:31-32 Tafsiri ya Maisha Mapya

³¹ Mtu ambaye husikiliza maonyo mema, anayo nafasi yake miongoni mwa wenye hekima. ³² Anayekataa kufundishwa anajidharau mwenyewe, bali anayekubali maonyo hupata busara.

“Nitasema nini wakati ninarekebishwa?”

Kwa njia isiyo ya kutisha unaweza kusema, “Nina nia ya kubadilisha katika sehemu uliyotaja hivi karibuni. Ningependa kukuuliza unisaidie. Ningefurahi sana maoni yoyote unayoweza kunipa jinsi ninavyoweza kuzuia hili lisitokee tena.”

Labda watakupa maoni. Ikiwa watafanya hivyo, ni vizuri! Ikiwa hawana maoni yoyote — wajulishe kwamba hilo ni sawa pia. Kuwa mwangalifu usiseme haya kwa mtazamo mbaya: “Ikiwa wewe ni mwerevu sana kuweza kuona shida zangu, basi niambie suluhisho ni nini. Jishughulisha na mambo yako mwenyewe.” Hiyo haifai unapoomba msaada.

Unaweza pia kuuliza msaada kutoka kwa rafiki yako au kiongozi unayemwamini. Usiogope kuomba msaada.

Kuna sifa nyingi za tabia zinazohusiana na sehemu hii ya mtazamo wako wakati unarekebishwa. Hapa kuna chache: uaminifu, ushirikiano, heshima, ukweli, ubunifu, bidii, na unyenyekevu.

Hakikisha kuwa umemshukuru mtu huyo kwa maoni yoyote anayokupa. Kama mtu huyu hana ushauri wowote kwako, basi sema tu, “Asante kwa ajili ya kunirekebisha.” Unaweza kumwuliza mtu huyu akuombe.

Mawazo haya matano ni seti moja tu ya mawazo ambayo yanaweza kuunda mtazamo wa kibiblia wa kutumia wakati ambapo unarekebishwa au kukosolewa. Kuna mawazo mengine ambayo yanaweza kujumuishwa. Unaweza kuleta maoni ambayo yanakufaa. Jambo muhimu ni kuanza kukuza na kutumia mtazamo ambao ni wa kibiblia kweli.

C. Je, kuna faida gani kutumia mtazamo wa kibiblia wakati ninarekebishwa au kukosolewa?

Unapoweza kuona wazi faida za kutumia mtazamo wa kibiblia wa kukabiliana na kukosolewa, hili linapaswa kukusaidia kubadilisha mtazamo wako. Hapa kuna faida kadhaa ambazo unaweza kupata kwa kutumia tabia hii ya kibiblia katika maisha yako.

1. Unazuia shida nyingi zenye uchungu, zingine ambazo zitajadiliwa katika sehemu inayofuata ya sura hii.
2. Unamfurahisha Mungu. Mungu anafurahi tunapotenda Neno Lake katika shughuli zetu za kila siku.
3. Unaweza kubadilisha uchungu kuwa fursa ya ukuaji. Hii ni kweli haswa ikiwa utaendelea na wazo la mwisho, “Ninawezaje kuzuia jambo hili baya kutokea tena?”
4. Unaweza kujenga urafiki thabiti. Ikiwa unaweza kujifunza kukubali kukosolewa na kuliona kama jambo zuri, basi unaweza kuona urafiki wako na mtu aliyekurekebisha ukiimarika.
5. Unaweza kujifunza jambo!

D. Je, ni matatizo yapi yanayohusiana na mtazamo huu?

Unaweza kuorodhesha matatizo matano ambayo yanahusiana na mtazamo huu kwa urahisi kuliko kuorodhesha faida tano ambazo zitatokana na kutumia mtazamo wa kibiblia wakati unarekebishwa. Unapojaribu kuanza kutumia mtazamo huu wa kibiblia wakati unarekebishwa, unaweza kukabiliwa na kila aina ya matatizo. Ni jambo gumu kufanya mtazamo huu kuwa sehemu ya kawaida ya maisha yako. Itakuchukua muda, na unaweza kupungukiwa mara nyingi. Lakini uko tayari kuendelea kujitahidi kufikia lengo, na kujifunza kutoka kwa makosa yako?

Hata wakati unatumia mtazamo huu wa kibiblia, bado unaweza kukabiliwa na shida. Hapa kuna shida ambazo wengine wamekumbana nazo kujaribu kutumia tabia hii katika maisha yao ya kila siku.

Unaweza kuandika majibu ya kibinafsi kwa kila moja ya matatizo haya, kueleza ni mara ngapi unapambana na kila tatizo. Unaweza pia kuandika maendeleo unayofanya ili kushinda kila tatizo.

1. Hasira

Moja wapo ya tatizo kubwa linalohusiana na tabia hii ni hasira. Wewe pamoja na mtu anayekurekebisha mnaweza kukabiliana na hasira kwa urahisi. Yakobo 1:19-20 na Waefeso 4:26-27 zinazungumzia hasira yetu.

Waefeso 4:26-27 Biblia Habari Njema (SUV)

Kama mkikasirika, msikubali hasira yenu iwafanye mtende dhambi, na wala msikae na hasira kutwa nzima. ²⁷ Msimpe Ibilisi nafasi.

Mstari huo wa mwisho unatoa onyo wazi. Tunapokasirika, shetani huwa na wakati rahisi sana wa kutujaribu kutenda dhambi.

Ingekuwa bora kujibu kwa huzuni kuliko hasira wakati unarekebisha. Jibu kwa huzuni ikiwa mtu huyo anakurekebisha kwa njia duni. Kumkasirikia mtu huyu hakutamsaidia kuweza kumsahihisha mtu mwingine vyema wakati mwingine.

2. Mtu huyo alikosa kunikosa

Tatizo lingine kubwa linalohusiana na kurekebisha linaweza kuwa mtu anayekurekebisha au kukukosa. Yeye hufanya vibaya. Wakati mwingine inaonekana haiwezekani kukubali kukosolewa kwa sababu vile mtu anazungumza nawe. Hapo ndipo utakapolazimika kumwomba Roho Mtakatifu akupe nguvu ya kujibu kwa mtazamo wa kibiblia. Tazama Mithali 20:22.

Mtu huyo anapokurekebisha kwa njia isiyofaa, jibu kwa msamaha. Wakati Yesu alikuwa msalabani, aliomba, “Baba, wasamehe, kwa maana hawajui wanachofanya.” (Luka 23:34) Hii inaweza kuwa sala ambayo unapaswa kusema ikiwa mtu huyo anakurekebisha kwa njia mbaya. Labda yeye hajui kuna njia bora ya kukurekebisha.

3. Mtu huyo hafahamu ukweli.

Umesema mara ngapi, “Yeye hafahamu ukweli. Hajui kwa kweli kilichotokea.” Kabla ya kurukia hitimisho hili na kujaribu kumnyoosha, wacha akupe upande wake wa hadithi. Hii inaweza kuchukua uvumilivu mkubwa na kujidhibiti, lakini inaweza kuzuia mabishano na kutokuelewana zaidi.

Sheria kwenye Luka 6:31 inafaa sana hapa. Jibu mtu anayekurekebisha kama vile ungependa mtu huyu akujibu ikiwa unamrekebisha.

4. Sikukosea!

Mungu anajua ukweli wote. Msikilize Mungu na mtu anayezungumza nawe. Ikiwa haukukosea, basi Mungu atamsaidia yule mtu kuona ukweli. Ikiwa watu walimshtaki Kristo kwa uwongo, kwanini utarajie maisha yako kuwa tofauti?

5. Hawataniamini ikiwa nitajibu kwa mtazamo wa kibiblia

Unaweza kuwa haujakosea. Watu wengine hawajawahi kuona mtu akiwa na mtazamo wa kibiblia wakati anapokosolewa. Lakini ukiwa mtulivu na kuendelea kutumia mtazamo wako wa kibiblia, Mungu atakusaidia kupitia hali hiyo. Sio jukumu lako kulazimisha wengine waamini wewe ukweli wako.

6. Ninasahau kutumia mtazamo wangu mpya ninaporekebishwa

Usishangae ikiwa unasahau kutumia mtazamo wako mpya wakati mtu anakukosoa. Jambo muhimu ni kuendelea kukagua mtazamo wako mpya kila siku. Kadiri unavyojaza akili yako na mtazamo huu, itakuwa rahisi kuitumia kwa wakati unaofaa.

7. Mtu anayenikosoa hataki kunisaidia

“Anajaribu kunidhalilisha tu. Hajali kunisaidia.” Wakati mwingine watu watakuwa na nia mbaya wanapokukosoa au kukurekebisha. Labda wana shida hiyo hiyo wanayokushtaki kuwa nayo. Unawajibika kwa kurekebisha makosa yako mwenyewe na udhaifu wako. Wacha Roho Mtakatifu ashughulike na mtu huyu juu ya shida yake. Usijaribu kumrekebisha mtu huyu wakati anapokurekebisha.

Katika Luka 6:27-28, Yesu anatoa ushauri jinsi ya kuwatendea watu wanaokukosoa na kukufanya maisha yako kuwa magumu.

Luka 6:27-28 Biblia Habari Njema (SUV)

Lakini nawaambieni nyinyi mnaonisikiliza, wapendeni maadui zenu, watendeeni mema wale wanaowachukieni. ²⁸ Watakieni baraka wale wanaowalaani, na waombeeni wale wanaowatendea vibaya.

8. Ninaumia wakati mtu ananikosoa

Kwa wengi wetu, itakuwa vgumu kusema hivi: “Kiburi changu huumia wakati mtu ananisahihisha.” Ikiwa tumeshtumiwa kwa uwongo, inaweza kuwa zaidi ya kiburi chetu ambacho huumizwa. Lakini mara nyingi ni kiburi chetu kinachotufanya tutake kumjibu kwa hasira yule anayetukosoa. Labda suala la kweli hapa ni-je, unataka kukua, au unataka tu kulinda kiburi chako?

9. Na je, iwapo kiongozi wangu ataniambia nifanye dhambi?

Kuna wakati ambapo kiongozi wako anaweza kukuambia ufanye jambo ambalo unaamini ni dhambi. Unakataa, lakini kiongozi wako anajaribu kukurekebisha kwa kutofanya vile alivyokwambia ufanye. Unapaswa kufanya nini? Hili ni suala gumu, na unahitaji kutathmini kwa uangalifu hali hiyo na kubaini ikiwa kweli hilo ni dhambi. Unaweza kujadili hili na Mkristo mwingine unayemheshimu.

Tatizo hili linajadiliwa kwa undani zaidi katika kozi ya *Mafunzo ya Vikundi kwa Maisha Mapya* inayoitwa, **Utiifu kwa Mwanadamu**. Wanaume watatu katika Agano la Kale walikabiliwa na hali kama hiyo. Danieli sura ya tatu inaelezea hadithi ya jinsi Shadraka, Meshaki, na Abednego walivyokabili tatizo hili.

E. Ninaanzaje kukuza mtazamo huu?

Ikiwa wewe ni Mkristo mpya, kukuza tabia hii mpya inaweza kuwa changamoto kubwa. Hapa kuna maoni kadhaa juu ya wapi unaweza kuanza. Kumbuka, inaweza kukuchukua siku kadhaa au wiki kadhaa kabla ya kujua mtazamo huu mpya. Lakini lazima uanzie mahali, hatua moja ndogo kwa wakati.

1. Kariri mawazo ambayo yanaunda mtazamo huu mpya wa kibiblia.
2. Pitia mtazamo huu mpya mara kadhaa kila siku.
3. Kariri maandiko ambayo yanaendana na kila wazo.
4. Angalia wengine wanavyojibu kwa mtazamo wa kibiblia wakati wanarekebishwa.
5. Tazama tena hali ambapo umerekebishwa au kukosolewa hivi karibuni. Tathmini jinsi ulivyofanya.

Unaweza kukosa kufanya kazi nzuri sana ya kutekeleza kwa vitendo katika sehemu zote tano za mtazamo huu mpya mara moja. Lakini baada ya kila hali ambapo unarekebishwa au kukosolewa, shikilia tathmini ya kile ulichofanya na kusema. Je, ulikuwa unafikiria nini wakati ambapo unarekebishwa?

Sasa akilini mwako, pitia tena hali hiyo, lakini wakati huu tumia mtazamo mpya wa kibiblia. Je, utafikiria, kusema, na kufanya nini tofauti? Aina hii ya kutafakari (kuota ndoto za mchana) inaweza kukusaidia kuona njia zinazofaa za kutumia mtazamo huu mpya katika shughuli zako za kila siku. Aina hii ya mradi imeelezwa katika Zoezi la 4 katika Mwongozo wa Somo wa kozi hii.

Mtazamo wa Kibiblia Wakati

Mawazo yangu	Hisia	Ubora Chanya wa Ndani	Niseme nini
1. Ninarekebishwa. Mithali 10:17		Umakini Tahadhari	Hakuna
2. Nitasikiliza kwa makini.		Uaminifu Heshima Uvumilivu Uelewa	Hakuna
3. Ninashukuru kwamba ananirekebisha. 1 Wathesalonike 5:18	Furaha	Shukrani Heshima Ukweli	Asante kwa kunifahamisha haya <i>au</i> nashukuru ukinirekebisha.
4. Nilikosea. (Nilifanya nini kilichomfanya kufikiri nilikuwa nimekosea?)	Hatia Huzuni	Unyenyekevu Mwenye haki Hisia Ufahamu Ujasiri Usawa Uaminifu Kuwajibika	Ninachosikia ukisema ni... Unasema kweli, nilikosea.
5. Ninawezaje kuzuia jambo hili baya kutokea tena? 2 Wakorintho 8:11 Biblia Habari Njema (SUV)	Furaha Upendo	Bidii Shauku Ufahamu Ubunifu Kuungana Unyumbufu Uaminifu Wa kuzoea Usawa Uvumilivu Kuendelea Heshima	Ningependa kukuuliza unisaidie. Ningefurahia sana maoni yoyote unayoweza kunipa jinsi ninavyoweza kuzuia jambo hili lisitokee tena.

Ninarekebishwa au Kukosolewa

Nifanye nini	Maandiko	Mtazamo wa zamani (mawazo ya zamani na vitendo)
1. Mwangalie mtu huyo. Mwonyeshe kwamba ana umakini wangu.	Mithali 10:17	Kwanini ananiweka chini?
2. Endelea kumtazama mtu huyo. Sikiliza kwa makini. Tulia; usisoge.	Yakobo 1:19 Mithali 13:3 Mithali 15:28	Usimsikilize huyo mtu. Jaribu kumkatisha.
3. Onyesha urafiki na thamani katika sura yangu na sauti yangu. Tulia.	1 Wathesalonike 5:18	Kumkasirikia mtu huyo. Kosoa na kumhukumu mtu huyo.
4. Onyesha kuwa nina huzuni usoni mwangu.	Wafilipi 2:2,3 Mithali 28:13 Yakobo 4:9	Kataa mashtaka. Anza kubishana na mtu huyo.
5. Onyesha bidii katika sura yangu. Tulia. Weka malengo na uyatekeleze. Mithali. 12:26	2 Wakorintho 8:11 Mithali 12:26 Mithali 13:14 Mithali 15:31-32 Mithali 10:17 Yakobo 1:22-25	Mwambie mtu huyo ajishugulisha na mambo yake mwenyewe. Eleza shida ambazo mtu huyu anazo katika maisha yake.

Sura ya 4

Mtazamo unaofaa kuwa nao unapomrekebisha mtu mwingine

Je, umekutana na Wakristo wangapi ambao mara kwa mara hutumia mtazamo na njia ya kibiblia wanapomrekebisha mtu? Je, unapata wakati mgumu kufikiria watu wa kuweka kwa orodha hii? Wakristo wengine wengi vilevile wangekuwa na wakati mgumu kuunda orodha kama hiyo. Kwa nini?

Kwa mara nyingi Wakristo wamepuuza kusoma kwa uangalifu kile Mungu anasema jinsi tunavyopaswa kuwakosoa wengine. Wengi ambao wanajua kile Biblia inasema juu ya kuwakosoa wengine wameshindwa kutumia miongozo hii katika shughuli zao za kila siku.

Watu wengine wanaogopa kuwakosoa wengine ambao wamefanya jambo baya. Watu wachache wana mtazamo tofauti-wanapenda kuwarekebisha wengine. Ni “dhamira” yao maishani — wakitafuta kila wakati pale unapokosea — afisa wa polisi wa Mungu.

Kama Mkristo, unapaswa kuwa tayari kupokea marekebisha bila kutoa visingizio. Na unapaswa kuwa tayari kumrekebisha mtu mwingine wakati unaofaa.

Mtazamo huu wa kuwakosoa wengine ni muhimu sana katika maisha ya kila Mkristo. Maisha yetu yatakuwa yenye furaha zaidi ikiwa tutatumia mtazamo wa kibiblia tunapowarekebisha wengine. Wacha tuangalie kwa karibu sehemu hii yote ya kuwarekebisha wengine.

A. Ninapaswa kumrekebisha nani?

“Kama Mkristo, je! Nina jukumu au uhuru wa kumrekebisha mtu mwingine yeyote anapokosea?” Unaposikiliza jinsi watu hujibu wanapokosolewa, jibu la swali hili linaonekana kuwa —HAPANA! Je! Mungu anasema nini juu ya hili?

1. Wakristo waliokomaa kiroho wanapaswa kumrekebisha Mkristo anayetenda dhambi.

Wagalatia 6:1 Biblia Habari Njema (SUV)

Ndugu zangu, mtu akighafilika katika kosa lo lote, ninyi mlio wa Roho mrejezeni upya mtu kama huyo kwa roho ya upole, ukijiangalia nafsi yako usije ukajaribiwa wewe mwenyewe.

2. Ikiwa una mamlaka juu ya mtu mwingine, una jukumu la kumrekebisha mtu huyo anapofanya jambo baya.
3. Wazazi wana jukumu la kuwakosoa watoto wao.

Mithali 13:24 Biblia Habari Njema

Yeye asiyetumia fimbo yake humchukia mwanawe; Bali yeye ampendaye humrudi mapema.

4. Je, sheria za nyumba yako au makazi yako yanasema wazi kuhusu jukumu lako la kuwakosoa wale wanaofanya jambo lisilofaa?

Labda wazazi wako wametoa sheria za kudhibiti nani na wakati gani na jinsi ipi ya kuwarekebisha wengine nyumbani kwenu. Vituo vingine vya Changamoto kwa Vijana humpa kila mwanafunzi jukumu la kuwaangalia washiriki wengine wa kikundi chake. Ikiwa mtu katika kikundi hicho hatimizi jukumu hili, basi anachukuliwa kuwa sehemu ya tatizo, na ataadhibiwa kwa sababu ya kushindwa kumrekebisha mtu aliyejua alikuwa akifanya kitu kibaya.

Katika maeneo mengine, watu hawana jukumu la kuwarekebisha wengine. Wataingia mashakani ikiwa watajaribu kumrekebisha mtu anayefanya jambo baya. Unapaswa kuangalia sheria za mahali unapoishi. Waulize viongozi wako wakueleze ni nini jukumu lako wakati wa kumrekebisha mtu anayefanya jambo baya.

B. Ni mtazamo upi wa kibiblia tunapaswa kuwa nao tunapowarekebisha wengine?

Kuna njia nyingi tofauti za kuwarekebisha wengine. Lakini tunaweza kuchagua njia kadhaa muhimu ambazo zinapaswa kuwa sehemu ya mtazamo wako wakati unapomrekebisha mtu. Njia hizi zinaweza kutumika bila kujali ni njia gani ya kibiblia inatumika kumrekebisha mtu.

Ni mtazamo upi wa kibiblia tunapaswa kuwa nao tunapowarekebisha wengine?

1. Mtu huyu ni mmoja wa marafiki speshieli wa Mungu. Ninataka kuwa na uwezo wa kutoa ripoti nzuri juu ya mtu huyu.
2. Mtu huyu alikosea nini?
3. Je, ni njia gani ya Mungu ya kurekebisha tatizo?
4. Ninawezaje kumsaidia mtu huyu kufuata njia ya Mungu?

Wacha tuangalie kwa karibu kila mojawapo ya mawazo haya.

Wazo 1: Mtu huyu ni mmoja wa marafiki speshieli wa Mungu. Ninataka kuwa na uwezo wa kutoa ripoti nzuri juu ya mtu huyu

Mungu anampenda sana mtu huyu bila kujali amekosea nini. Unapaswa kuzingatia kwamba unazungumza na mmoja wa marafiki speshieli wa Mungu tangu mwanzo kabisa. Wazo hili pia hufafanua ni kwa nini utamrekebisha mtu. Nia yako lazima iwe ya kumsaidia mtu huyu kuwa zaidi kama Kristo, ili uweze kutoa ripoti nzuri kumhusu. Ni rahisi sana kuwa na nia mbaya wakati unamkosoa mtu. Kwa mfano, unaweza kuifanya kwanamna kwamba unamfanya mtu mwingine aonekane mbaya. Hatupaswi kuruhusu nia hiyo itutawale.

Wazo 2: Mtu huyo alikosea nini?

Unaweza kuona kana kwamba wazo hili ni swali. Mara nyingi tunaanza kumrekebisha mtu huyo na hatuulizi swali hili. Tunadhani tunajua jibu lake. Tunakwenda kwa kile tumeona au kusikia na kudhani tunafahamu ukweli wote.

Badala ya kumwambia mtu kile alichokosea, ingekuwa bora kumwuliza aeleze alichofanya au kusema. Mpe nafasi ya kuelezea alichofanya. Baada ya kufahamu upande wake wa simulizi, basi unaweza kujibu swali hili vizuri zaidi – “Je, mtu huyo alikosea nini?”

Unapaswa kufanya nini ukigundua ukweli ulikuwa umechanganywa? Ikiwa bado haujatoa mashtaka yoyote, basi inaweza kuwa njia rahisi sana ya kufunga mazungumzo. Lakini ikiwa tayari umeshamshutumu sana juu ya kile alichokosea, halafu umeona kwamba haikuwa hivyo, utahitaji kumwomba msamaha kwa shutuma zako mbaya. Hili ni jambo la kufedhehesha sana, kwani unaweza kujua kosa lake kutokana na uzoefu wako mwenyewe hapo zamani.

Katika kumsaidia mtu kutambua kile amekosea, tunahitaji kuwa waangalifu ili tusimhukumu. Ni jukumu letu kumsaidia kurekebisha tatizo, sio kulipiza kisasi.

Ikiwa wewe ndiye mtu aliye na mamlaka, unaweza pia kumwadhibu mtu huyo kwa kile alichokosea. Kuwa mwangalifu usiruhusu hisia zako kudhibiti mawazo na matendo yako. Mruhusu mtu huyu akuone ukionyesha hisia za huzuni, sio hasira au kufurahisha kiburi chako kwamba umemshika akifanya kitu kibaya.

Wazo 3: Je, ni njia gani ya Mungu ya kurekebisha tatizo?

Tuna jukumu la kufanya zaidi la kuonyesha kile kibaya mtu huyo alifanya. Wagalatia 6:1 inasema, “ninyi mlio wa Roho mrejezeni upya mtu kama huyo kwa roho ya upole.” (Biblia Habari Njema SUV) Ikiwa Mungu alikuwa anazungumza na mtu huyu sasa hivi, Angesema nini kumsaidia mtu huyu kurekebisha tatizo? Mungu angetoaje ushauri huu?

Tunapaswa kuwa waangalifu kufikiria ni kanuni zipi za kibiblia zinazohusiana na tatizo linalojadiliwa. Sio lazima kila mara tunukuu mistari ya Biblia kwa mtu huyo kwa wakati huu.

Wazo 4: Ninawezaje kumsaidia mtu huyu kufuata njia ya Mungu?

Inaweza kuwa rahisi kuuliza swali hili akilini mwako wakati unamrekebisha mtu. Lakini je, unaweza kumsaidia mtu huyu kufuata njia ya Mungu? Hiyo itakuwa ngumu sana kuliko kufikiria wazo tu. Utayari wake wa kufuata njia ya Mungu utaathiriwa moja kwa moja na jinsi utakavyomsahihisha. Kwa nini Wagalatia 6:1 inasema kumsaidia mtu huyo kwa upole kurudi kwenye njia sahihi.

Utaratibu huu wa kurudi kwenye njia ya Mungu unaweza kuchukua muda mwingi zaidi kuliko ilivyomchukua kumweleza mtu kile alichokosea. Lakini ikiwa tumejitolea kweli kutumia mtazamo wa kibiblia, tutachukua muda kumsaidia mtu huyo kurudi kwenye njia ifaayo.

“Je, ikiwa mtu huyo atakataa msaada wangu?” Huwezi kulazimisha msaada wako kwa mtu huyo. Ikiwa unaonyesha nia ya kusaidia na kuonyesha mtazamo mzuri, anaweza kubadilisha mawazo yake na baadaye kurudi na kuomba msaada. Lakini ukijaribu kulazimisha msaada wako kwake au kumkosoa kwa kukataa kupokea msaada wako, utazuia uhusiano ulio nao na mtu huyo.

Hata ukimkosoa yule mtu mwingine kwa njia ya fadhili na makini, bado unaweza kupata majibu ya hasira kutoka kwa mtu unayemrekebisha. Anaweza kushikilia hasira hiyo kwa miezi au miaka. Unapaswa kufanya kile ambacho Mungu amekuambia ufanye, na umruhusu Mungu ashughulikie majibu ya mtu huyo kwako.

Mawazo haya manne rahisi hukupa mtazamo wa kibiblia ambao unaweza kutumia kila wakati unamrekebisha mtu. Ukiangalia hali tofauti ambapo unawarekebisha wengine, utaona haraka kuwa sio sawa. Baadhi huhusisha makosa madogo sana ambayo watu wamefanya. Visa vingine vitajumuisha matatizo makubwa ambayo utajaribu kurekebisha. Katika kila hali, tunapaswa kuwa tunaomba kila wakati, “Mungu, niweke kwenye njia. Nisaidie kuwa na mtazamo mzuri wakati ninamrekebisha mtu huyu.”

Wacha tuangalie baadhi ya njia na miongozo ya kutumia unapomrekebisha mtu. Unapaswa *kusema* na *kufanya* nini unapotumia mtazamo huu wa kibiblia?

C. Je, ni lazima niwarekebishe wengine?

“Je, kuna njia moja rahisi au njia ambayo ninaweza kutumia kila wakati ninapowarekebisha mtu?” Tukiangalia kwa haraka maisha ya Yesu yatajibu swali hilo. Hapana, kuna njia nyingi tofauti ambazo zinaweza kutumiwa kumrekebisha mtu.

1. Mambo matatu ya kuzingatia unapochagua njia nzuri ya kumrekebisha mtu

“Nitajuaje njia ya kutumia?” Hapa kuna mambo matatu ya kukusaidia kuamua jinsi ya kumrekebisha mtu.

a. Ninamrekebisha nani?

Hauwezi kutumia njia moja kila mara unapomrekebisha mtu. Kila mtu ni tofauti. Mtu mmoja atajibu kwa njia ya upole sana. Mwingine atahitaji njia thabiti zaidi. Wakati mmoja Yesu alitumia lugha kali sana wakati wa kumsahihisha Petro, mmoja wa wanafunzi Wake kumi na wawili.

Mathayo 16:23 Biblia Habari Njema (SUV)

Akageuka, akamwambia Petro, “Nenda nyuma yangu, Shetani; u kikwazo kwangu; maana huyawazi yaliyo ya Mungu, bali ya wanadamu.”

Yesu hakutumia njia hii kwa watu wengine aliowarekebisha.

Unapofikiria jinsi utakavyomrekebisha mtu, unapaswa kuamua kwa makini njia bora ya kumfikia mtu huyu. Omba Roho Mtakatifu akupe ufahamu bora wa mtu huyu.

b. Je, jambo ambalo mtu huyo amefanya ni baya kwa kiasi gani?

Ikiwa mtoto wako anaweka siagi nyingi kwenye mkate wake, unamrekebisha. Lakini njia yako itakuwa tofauti sana ikiwa mtoto wako aliiba tu gari na kuliharibu. Uzito wa “uhalifu” utakuwa na ushawishi mkubwa juu ya kile unachomwambia mtu huyo.

Kupata usawa katika maisha yako ni changamoto ya kweli katika sehemu hii. Kwa sababu tu mtu anafanya kitu kibaya haimaanishi lazima umrekebishe. Hii ni kweli, haswa ikiwa mtu huyo havunji moja ya sheria za Mungu.

Tatizo moja la kawaida ambalo watu wengine hupata ni kueleza hadithi juu ya jambo ambalo linaweza kuwa limetokea miezi au miaka iliyopita. Tracey anasimulia hadithi, “Nakumbuka miaka 3 iliyopita wakati tulipokuwa likizo. Ilikuwa Jumanne na tulikuwa tunaenda kuogelea ufukweni.”

“Sio sawa, Tracey,” anamkatiza mumewe, “ilikuwa Jumatano wakati tulienda kuogelea pwani.”

Wakati mwingine tunanaswa na hamu ya kurekebisha maelezo ambayo hayana umuhimu wowote. Ikiwa unasikiliza hadithi, je, unajali ikiwa ilikuwa Jumanne au Jumatano? Kuna makosa ambayo hayahitaji kurekebishwa. Katika hali kama ile ambayo imewanasa Tracey na mumewe, marekebisho yanaweza kusababisha shida kubwa kwa suala ambalo lilianza kwa marekebisho.

Tracey na mumewe wanaweza kuwa na mabishano kwa urahisi ikiwa ilikuwa Jumanne au Jumatano. “Nimechoka sana, wewe unanirekebisha kila wakati mbele ya marafiki zangu,” Tracey alimwambia mumewe baadaye.

Kwa kweli, marekebisho ya mumewe yanaweza kufunua shida kubwa Zaidi maishani mwake. Je, Unahisi unalazimika kuwakosoa wengine? Kwa nini? Unajaribu kuthibitisha nini?

Lakini kinyume chake pia kinaweza kuwa kweli kwa watu wengine. Wakati mpendwa wao anapatikana kwa dhambi nzito, bado wanakaa kimya. Hawajawahi kumsahihisha mpendwa wao. Wanatoa tu udhuru kwa tabia mbaya.

Tunahitaji kupata usawa huo, na Mungu atakusaidia. Unapaswa kuzungumza wakati gani ili kumkosoa mtu, na unapaswa kukaa kimya wakati gani?

c. Haiba yako itaathiri njia utakazotumia

Ikiwa una urefu wa mita mbili na pauni 250 za misuli dhabiti, labda watu watasikiliza kwa utulivu wakati unawarekebisha. Lakini ikiwa una urefu wa mita moja na nusu na hauna uzito wa pauni 100, basi mwili wako hauwezi kuamrisha heshima sawa na rafiki yako mrefu. Ikiwa wewe ni mwanamume au mwanamke itaathiri jinsi watu wanakujibu wakati unawarekebisha.

Haiba yako pia itaathiri moja kwa moja njia utakayotumia wakati wa kumrekebisha mtu. Ikiwa una haiba yenye mamlaka sana na unatarajia watu waruke unaposema, “ruka,” basi labda utakuwa thabiti wakati unamrekebisha mtu. Lakini ikiwa una tabia tulivu sana, ya aibu, basi ni nadra sana kutumia njia ya makabiliano ya moja kwa moja kuwasahihisha wengine.

Watu wengine ni wakosoaji “wa asili”. Hawana hofu yoyote kuhusu kummkosa mtu. Wengine hawatawahi kumkosa mtu yeyote ikiwa wataambiwa wachague.

Kwa sababu tu kiongozi wako amefanikiwa kutumia njia fulani ya kumrekebisha mtu, haimaanishi kwamba wewe pia unaweza kufanikiwa kwa njia hiyo.

Kwa hivyo unawezaje kufanikiwa kuwarekebisha watu wengine? Sifa muhimu zaidi kukuza ni ufahamu—kujifunza jinsi ya kufahamu njia bora ya Mungu ya kushughulikia kila hali. Mungu ameahidi kutuongoza katika ukweli wote. Anaweza kutusaidia kufanikiwa kuwakosa wengine wakati wamefanya jambo baya. Sababu ya kufanikiwa hapa ni “kuwa wewe mwenyewe,” uwa kama Kristo, na utumie mtazamo wa kibiblia unapomrekebisha mtu.

2. Mbinu za kibiblia za kuwarekebisha wengine

Kuna sehemu kadhaa katika Biblia ambapo maagizo maalum yametolewa jinsi ya kuwarekebisha watu. Kitabu cha Mithali kimejaa maandiko ambayo yanahusiana moja kwa moja au kwa njia isiyo ya moja kwa moja na yale ya kuwarekebisha wengine na kutoa ushauri. Maandiko mengine mengi yanatuambia jinsi ya kutoa ushauri. Hivyo ndivyo unafaa kufanya unapomsahihisha mtu.

Tunapaswa kuwa waangalifu kutotumia andiko moja na kusema, “hii ndiyo njia pekee ya kibiblia ya kuwarekebisha watu, na njia hii lazima itumike kila wakati.” Mungu anaweza kutusaidia kukua katika ufahamu wetu wa njia za kutumia katika hali tofauti. Hapa kuna sehemu tatu katika Biblia ambazo zinatupatia mwongozo mzuri wa kuwarekebisha wengine.

a. Njia ya Wagalatia 6:1 ya kuwarekebisha wengine

Mstari huu katika Wagalatia unazungumza moja kwa moja juu ya wale ambao wamefanya dhambi, na wakavunja moja ya sheria za Mungu.

Wagalatia 6:1 Biblia Habari Njema (SUV)

Ndugu zangu, mtu akighafilika katika kosa lo lote, ninyi mlio wa Roho mrejezeni upya mtu kama huyo kwa roho ya upole, ukijiangalia nafsi yako usije ukajaribiwa wewe mwenyewe.

Mstari huu unasema kwamba wale walio “wa Roho” wanapaswa kuwarejesha wale ambao wameanguka katika dhambi. Hii kwa kawaida ingejumuisha viongozi wa kiroho, au Wakristo wengine waliokomaa kiroho. Hata kwa viongozi hawa wa kiroho, Mungu anawaonya wawe waangalifu wasiingie kwenye majaribu.

Andiko hili pia linatupatia changamoto kuwarekebisha wengine kwa lengo la kumrejesha mtu huyu. Tunapaswa pia kuwa waangalifu kumrekebisha mtu huyu kwa upole.

Je, unaamua vipi iwapo wewe ni “wa Roho” wa kutosha kumrekebisha mtu? Hilo ni swali ambalo unaweza kuelekeza kwa viongozi wako wa kiroho ili kupata ushauri wao. Pia unaweza kulilenga wakati wako wa maombi ya kibinafsi na kumwuliza Mungu ikiwa unapaswa kumrekebisha mtu aliyefanya dhambi.

Kitu kingine unachoweza kufanya ni kwenda kwa viongozi wako wa kiroho na kuwaambia kuhusu dhambi ambayo umeiona katika maisha ya mtu mwingine na uombe msaada wao kwa jinsi unapaswa kuendelea na marekebisha haya.

Ikiwa mtu huyo anafanya kitu kibaya ambacho sio dhambi, basi mara nyingi ni sawa kwa wengine isipokuwa viongozi wa kiroho kumrekebisha mtu huyo. Kwa mfano, Karla anafanya kazi yake vibaya. Michelle, rafiki mpya wa Karla, anaona shida na kumrekebisha. Ingawa Michelle sio kiongozi wa kiroho wa Karla, bado anaweza kumrekebisha katika hali hii.

b. Njia ya Mathayo 18:15-17 ya kuwarekebisha wengine

Njia hii ya kuwarekebisha wengine labda ni moja wapo ya njia zinazojulikana zaidi za kuwarekebisha watu katika Biblia. Inatoa mchakato wa hatua tatu za kuwarekebisha wengine. Njia hii inaweza kutumika katika hali mbalimbali.

Mathayo 18:15-17 Biblia Habari Njema (SUV)

Na ndugu yako akikukosea, enenda ukamwonye, wewe na yeye peke yenu; akikusikia, umempata nduguyo. ¹⁶ La, kama hasikii, chukua pamoja nawe tena mtu mmoja au wawili, ili kwa vinywa vya mashahidi wawili au watatu kila neno lithibitike. ¹⁷ Na asipowasikiliza wao, liambie kanisa; na asipolisikiliza kanisa pia, na awe kwako kama mtu wa mataifa na mtoza ushuru.

Jambo la kwanza tunalopaswa kuona hapa ni kwamba tunazungumza juu ya kumrekebisha mtu mwingine ambaye ni Mkristo. Changamoto ya pili iliyotolewa ni kwamba mtu huyu ametenda dhambi — amevunja moja ya sheria za Mungu. Changamoto ya tatu ni kwamba mtu huyu amekutendea dhambi.

Tunapaswa kuwa waangalifu ili tusichukue jukumu la kumrekebisha kila mtu kwa chochote tunachomwona akifanya vibaya. Maandiko haya hayakupi kiwango hicho cha uwajibikaji.

Mfano huu wa kibiblia unamaanisha ni hali ambazo mtu huyo ametenda dhambi. Hata hivyo, muundo huu ni bora kutumia kila wakati unapomrekebisha mtu. Fanya kwa faragha. Labda unaweza kukumbuka nyakati ambazo mtu alikurekebisha au kukukosoa mbele ya watu wengine. Aibu na hasira labda zilikuwa kubwa katika hali hiyo kuliko iwapo mtu huyo angezungumza na wewe faraghani.

Unaweza kujaribiwa zaidi kujadili kosa la mtu huyo na watu wengine kabla ya kumkosoa. Kataa kishawishi cha kusenganya, kwani unaweza kubadilisha maoni yako juu ya hali hiyo baada ya kusikia kutoka upande wa mtu mwingine.

Tunapaswa kuwa makini tusidhani kwamba Mathayo 18:15-17 ndiyo njia tu ya Biblia ya kuwarekebisha wengine. Kuna njia zingine zilizoordheshwa ambazo zina thamani sawa katika kuwarekebisha wengine.

c. Njia ya 2 Timotheo 3:16 ya kuwarekebisha wengine

Unaposoma 2 Timotheo 3:16 utaona haraka kwamba haizungumzi moja kwa moja juu ya jinsi ya kuwarekebisha watu. Muktadha wa andiko hilo unajadili jinsi Biblia inaweza kutumika katika maisha ya Mkristo. Hata hivyo, vidokezo vinne muhimu vya andiko hili hutupatia kanuni nne nzuri za kibiblia za kuwarekebisha wengine.

2 Timotheo 3:16 Biblia Habari Njema (SUV)

Kila andiko, lenye pumzi ya Mungu, lafaa kwa mafundisho, na kwa kuwaonya watu makosa yao, na kwa kuwaongoza, na kwa kuwaadibisha katika haki;

Hapa kuna njia nne a za kuwarekebisha watu.

1. Fundisha ukweli
2. Kemea kosa
3. Kosoa kosa
(weka mwelekeo mpya wa maisha ya mtu)
4. Toa maagizo kuhusu njia bora ya kuishi
(kumfundisha kuishi vizuri)

Tunapochunguza njia ambazo Yesu alitumia katika kuwakosoa watu, tutagundua kwamba mara nyingi alitumia moja au zaidi ya njia hizi kuwarekebisha watu. Wakati mwalimu wa sheria alipojaribu kumdanganya Yesu (Luka 10:25-37), Yesu hakumkemea mtu huyo kwa nia yake mbaya. Alitumia mbinu # 1 na # 4.

Katika sehemu ya kwanza ya mazungumzo yao, Yesu alitumia njia “Fundisha ukweli,” na akazungumzia ukweli wa kibiblia ambao ulihusiana na maswali ya mtu huyo. Yesu aliona kwamba kutokanan na majibu ya mtu huyo, (aya ya 29) bado alikuwa hajaacha matendo yake mabaya. Kwa hivyo Alisimulia hadithi ya Msamaria Mwema, mfano wa njia # 4, “Kutoa maagizo juu ya kuishi vyema.”

Sababu tatu kuu zilizojadiliwa kwenye kurasa 33-35 zitaathiri sana njia hizi nne utakazotumia wakati wa kumrekebisha mtu. Yesu alionyesha hisia kubwa kwa mtu ambaye alikuwa akimkosoa. Alichagua njia ambayo ingemsaidia mtu huyu, wala sio kufunua shida tu.

Ni rahisi sana kwa wengine wetu kutumia njia # 2 “Kukemea kosa.” Labda umemsikia mtu akisema, “hata hivyo, walikuwa wamekosea. Kila mtu anapaswa kujua hilo – haswa mtu ambaye ana hatia. Anapaswa kuteseka kwa sababu ya dhambi yake.” Tunapaswa kuwa na ujuzi wa kutumia njia zingine tatu za kuwarekebisha wengine. Basi labda hatutahitaji kuwakemea watu mara nyingi.

Wacha tuangalie kwa karibu njia hizi nne zilizotolewa katika 2 Timotheo 3:16.

1. Fundisha ukweli

Njia hapa ni kumfundisha ukweli rahisi wa Biblia unaohusiana na shida katika maisha ya mtu. Wakati mwingine Wakristo wanya hufanya makosa na kufanya kitu kibaya kwa sababu hawajui kile Mungu anataka wafanye. Msaidie mtu huyo kugundua ukweli wa Mungu. Katika visa vingine unaweza kuhitaji kumsaidia mtu huyo kuona jinsi ukweli huu unahusiana na maisha yake.

2. Kemea kosa

“Acha kufanya hivyo!” ni karipio la kawaida linalotumiwa na wazazi. Katika hali zingine hili tu ndilo linahitajika. Mtoto anajua anachopaswa kufanya na karipio fupi humrudisha kwenye njia inayostahili.

Tunapaswa kuwa waangalifu jinsi tunavyokemea watu wengine, haswa vijana na watu wazima. Kemeo rahisi linaweza kuwa kali sana na kuumumiza mtu tunayejaribu kumrekebisha. Njia zingine za kuwarekebisha mara nyingi huchukua muda zaidi na ni ngumu zaidi, lakini matokeo huwa bora zaidi.

3. Kosoa kosa

Namna nyingine ya kueleza njia hii ni “Kuweka mwelekeo mpya wa maisha yao.” Njia hii ya kukosoa inazingatia sana kurekebisha shida iliyoletwa na hatua iliyochukuliwa na mtu.

Ikiwa uko safarini, na ukageuka kubaya, jambo la kwanza ni kurudi kwenye barabara inayofaa. Kujua barabara ifaayo hakutasuluhisha tatizo lako. Lazima kwanza ujue jinsi ya kurudi kwa barabara hiyo.

Wakati unatumia njia hii ya urekebishaji, tunataka kumsaidia mtu huyo arudi kwenye njia inayofaa. Unaweza pia kuchukua muda kumwonyesha mtu huyu jinsi ya kuzuia jambo lile lile kutokea tena.

Tunaweza pia kulinganisha njia hii na kazi ya mpishi. Ikiwa mtu anapika chakula vizuri, hakupaswi kuwa na moshi jikoni kila siku. Lakini ikiwa jiko halijafungwa vizuri, basi kila wakati mpishi akiwasha, moto hatari unaweza kuwaka. Suluhisho la haraka ni kuuzima moto. Lakini suluhisho la kudumu ni kuhakikisha kuwa jiko limeunganishwa vizuri na kutumia njia salama za kupikia.

Watu wengine tayari wanajua njia nzuri ya kuishi. Lakini kama mpishi, wanahitaji msaada kusahihisha shida kadhaa ambazo zinawazuia kufanikiwa.

4. Toa maagizo kuhusu njia bora ya kuishi

Njia hii pia inaweza kutajwa kama “kumfundisha kuishi vizuri.” Njia hii ya marekebisho inazingatia kumsaidia mtu kuendelea kuishi vyema, siku baada ya siku. Wakristo wapya wanapaswa kuwa na uelewa wazi wa jinsi wanaweza kuendelea kuishi maisha madhubuti ya Kikristo mwezi baada ya mwezi.

Njia hii ya marekebisho inaweza kulinganishwa na kufundisha mtu jinsi ya kupika vizuri, kwa hivyo moto unaweza kuzuiwa (ili chakula kiwe na ladha nzuri).

Wakati mwingine njia bora ya kumsaidia mtu aliyefanya jambo baya ni kumpa maagizo wazi ya jinsi ya kuishi vyema. Onyesha mtu huyu maandiko maalum ambayo yanahusiana na tatizo. Msaidie kuona jinsi ukweli huu, unapo tekelezwa, utasaidia mtu kuishi kwa njia ambayo itampendeza Mungu na sio kuumiza watu wengine.

Njia nne zinazowezekana katika 2 Timotheo 3:16 zinaweza kutumika kando au kwa pamoja. Roho Mtakatifu anaweza kukusaidia kujua njia za kutumia wakati unamkosoa mtu. Hata hivyo, ni muhimu kukuza ujuzi wako kwa kutumia njia zote nne.

D. Je, ni mapendekezo yapi ya kuwakosoa wengine?

Hapa kuna maoni kadhaa ya ziada ambayo yanaweza kukusaidia na kufanikiwa kumkosoa mtu.

1. Mwendee mtu huyo ukiwa na hamu ya kupata ukweli

Hakikisha nia zako ni safi. Ikiwa kweli unataka kutii amri ya pili kubwa katika Biblia, basi ionyeshe sasa kwa upendo wazi kwa mtu huyu. Ikiwa wamefanya kitu kibaya, basi unapaswa kujaribu kwa upendo kuwarejeshwa na kuwarekebisha. Ikiwa hawajafanya chochote kibaya, ni uvumi au kutoelewana kunaenea, basi unapaswa kufanya kila kitu katika uwezo wako kumsaidia. Fuata ushauri wa Yakobo 1:19 na uwe mwepesi kusikiliza upande wao simulizi.

2. Mwendee mtu huyo bila mapendeleo

Sema mwenyewe, “Bado sijafahamu upande wako wa simulizi.” Uliza maswali ya wazi ambayo yanampa mtu huyo uhuru wa kukuelezea kile kilichotokea. Usiulize maswali yaliyomfungwa, kama vile, “Umevunja sheria hii, sivyo?” Ukiuliza maswali kama hayo, mtu huyo atajua tayari ushaamua kuwa ana hatia.

3. Usirukie hitimisho

Zuia hitimisho lako mpaka baada ya kusikia upande wake wa hadithi. Ikiwa unamwendea mtu huyo ukiwa na mawazo kwamba alikosea, unaweza kumshutumu mtu vibaya. Kufuata hatua hii kwa makini pia kunaweza kusaidia kuzuia “kusema maneno yasiyofaa.”

4. Kuwa na mtazamo mzuri

Mkaribie mtu huyo kwa sauti isiyo ya kutisha, sauti nzuri. Jinsi unavyosema jambo kuna umuhimu sawa na unayosema. Sheria inayofaa hapa — zungumza na wengine kwa njia ile ile ungependa mtu aje kwako unapokuwa umetenda dhambi au umekosea. Ushauri wa James pia unasaidia sana, “Usiwe mwepesi wa kusema.” (Yakobo 1:19)

5. Usije na mtazamo wa “Sijakosea na wewe umekosea”

Ikiwa utamwendea mtu huyo kwa mtazamo, “Sijakosea, ni wewe umekosea,” unatafuta shida tu. Ikiwa una tabia hiyo, na mtu huyo hakubaliani na wewe, mabishano na hasira zinaweza kuharibu faida yoyote nzuri ambayo ingekuja wakati unamkosoa mtu huyo. Kumbuka ushauri wa Wagalatia 6:1 kwamba tunapaswa kuja “kwa upole na unyenyekevu” tunapojaribu kumrudisha yule aliyefanya dhambi.

6. Je, na iwapo hawatakubali niwarekebishe?

Je, umewahi kujaribu kumrekebisha mtu na mambo yakaenda mrama? Labda walikataa kukusikiliza. Au walikudanganya, na wakakana kile ulichosema walifanya. Au labda walianza kukurekebisha jinsi unavyowarekebisha.

Unapaswa kuwa mwangalifu usilazimisha marekebisho yako kwa mtu mwingine. Mungu anatumbea tuseme ukweli kwa upendo. Ikiwa mtu huyo anakataa kukusikiliza, na suala hilo ni zito, basi Mathayo 18:16 inakuambia umchukue mtu mwingine mwende naye kuzungumza na mtu huyo. Unapaswa kumchagua mtu anayeheshimiwa na mtu unayejaribu kurekebisha. Lakini zaidi ya yote, unapaswa kuhakikisha kuwa unafanya kile Mungu anataka ufanye.

E. Je, ni vizuizi vipi vya Kibibilia vya kuwarekebisha wengine?

Biblia inazungumza wazi juu ya jukumu letu la kuwakosoa wengine wanapofanya jambo baya. Lakini Biblia pia ina mapungufu kwa Wakristo kwenye sehemu hii. Unapooa mtu anafanya kitu kibaya, unapaswa kukagua haraka mapungufu haya ya kibibilia kabla ya kuanza kumrekebisha mtu huyo.

1. Je, nina shida kama hiyo?

Sababu moja wengine wetu ni wepesi kugundua shida katika maisha ya mtu mwingine ni kwa sababu tuna shida hiyo hiyo. Mathayo 7:1-5 inatoa maagizo wazi juu ya hili.

Mathayo 7:3-5 Biblia Habari Njema (SUV)

Basi, mbona wakitazama kibanzi kilicho ndani ya jicho la ndugu yako, na boriti iliyo ndani ya jicho lako mwenyewe huiangalii? ⁴Au utamwambiaje nduguyo, Niche nikitoe kibanzi katika jicho lako; na kumbe! Mna boriti ndani ya jicho lako mwenyewe? ⁵Mnafiki wewe, itoe kwanza ile boriti katika jicho lako mwenyewe; ndipo utakapooa vema kukitoe kile kibanzi katika jicho la ndugu yako.

“Lakini hakuna mtu mkamilifu,” unasema. “Je, Hhi inamaanisha kuwa ni watu tu ambao hawana shida wanapaswa kuwarekebisha wengine?” Hapana, lakini muundo uko wazi. Jihadharini na shida yako mwenyewe kabla ya kuwarekebisha wengine ambao wana shida kama hiyo.

“Je, hii inamaanisha kwamba lazima nipuuze mtu anayefanya kitu kibaya ikiwa nina shida hiyo hiyo?” Hapana. Labda unaweza kumsaidia mtu huyo bila kumkabili moja kwa moja. Kwa mfano, unaweza kwenda kwa mtu huyu na kumwambia una shida. Muulize, “Je, Unaweza kunisaidia kupata suluhisho kwa shida hii?”

Nyote wawili mnaweza kupata majibu ya shida yenu wakati mnafanya kazi pamoja. Kwa njia hii unamsaidia mtu huyo kushughulikia shida yake bila kumkabili moja kwa moja.

2. Watoto hawapaswi kuwarekebisha wazazi wao

Kumbuka, kuwarekebisha watu ni *jukumu* ambalo tumepewa. Sio haki au uhuru tulionao. Mungu amewapa wazazi wako *jukumu* la kukurekebisha unapokosea. Katika familia nyingi, wazazi hawajawapa watoto wao *jukumu* la kuwakosoa.

Kunaweza kuwa na wakati ambapo Mungu anataka utamke kitu kwa wazazi wako. Hakikisha Mungu anakuambia ufanye hivyo. Usiwakemee. Tumia moja wapo ya njia za kuwarekebisha.

3. Usawa katika maisha ya Kikristo

Kuna mengi zaidi katika maisha ya Kikristo kuliko kuwarekebisha wengine na kuwakosoa. Kitu chochote kizuri kinaweza kutumiwa vibaya na kutumiwa kupita kiasi. Mungu hajateua mtu yeyote kuwa wakala wake maalum kwa kuwarekebisha wengine masaa 24 kwa siku. Ukiangalia kwa makini, hauwezi kukosa kitu kibaya kila wakati kwa mtu yeyote.

Mungu anataka tuishi maisha yaliyojaa upendo na amani. Angalia mambo mazuri ambayo watu wanafanya. Kubali watu walivyo licha ya makosa yao. Usemi wa kisasa unaofaa, “Tafadhali vumilia, Mungu hajamalizana na mimi bado.”

4. Lazima niwe na nia nzuri

Mpaka wa Mungu uko wazi juu ya jambo hili. Kila kitu tunachofanya kinapaswa kumletea Mungu utukufu.

1 Wakorintho 10:31 Biblia Habari Njema (SUV)

Basi, mlapo, au mnywapo, au mtendapo neno lo lote, fanyeni yote kwa utukufu wa Mungu.

Ikiwa nia yako ni kulipiza kisasi au kuumumiza yule mtu mwingine, basi hautakuwa ukitenda mapenzi ya Mungu wakati unamkosoa mtu huyo. Wakati mwingine ni rahisi kuhalalisha matendo yetu na kusema kuwa tunafanya kwa faida ya mtu huyo. Tunapaswa kuwa makini tunapoangalia nia zetu. Hakikisha nia yako ni kumletea Mungu utukufu.

5. Ikiwa mimi ni sehemu ya tatizo

Ikiwa umesababisha mtu mwingine afanye kitu kibaya, au umehusika kwa njia yoyote ile, haupaswi kujaribu kumrekebisha yule mtu. Kwa mfano, ikiwa unakosana na mtu mwingine na unianza kubishana naye, haupaswi kujaribu kumwambia mtu huyo kuwa amekosea kwa kubishana na wewe. Kwa kweli, inachukua watu wawili kuwa na mabishano hayo.

Ikiwa ulihusika kwa njia yoyote kwa tatizo, basi una *jukumu* la kwenda kwanza kukiri makosa yako na kumwomba msamaha mtu huyo. Hauna uhuru wa kumrekebisha mtu wakati wewe ni sehemu ya tatizo.

6. Je, ninapaswa kuwarekebisha viongozi wangu?

Je, ikiwa boshi wako kazini hufanya kitu kibaya je una jukumu la kumrekebisha? Ufunguo wa swali hilo ni neno “uwajibikaji.” Wakati mwingi hautakuwa na jukumu la kuwarekebisha viongozi wako. Viongozi wako ndio watakuambia ufanye hivi.

Ikiwa kiongozi wako anafanya kitu ambacho kinakiuka moja kwa moja sheria za jimbo lako au nchi yako, basi unapaswa kuzingatia kwa makini jinsi unavyoweza kuwa sehemu ya suluhisho. Njia moja ni kufuata mfano wa Mathayo 18 na kwenda kwa mtu huyo faraghani na ujaribu kutatua shida. Ikiwa haujafaulu, basi anadmana na mtu mmoja au wawili ambao wanafahamu tatizo na umwombe mtu huyu atatie tatizo. Ikiwa haujafanikiwa, basi unapaswa kwenda kwa boshi wake, au labda polisi. Unapaswa kuzingatia kwa makini matokeo ya matendo yako, na utambue kuwa unaweza kupoteza kazi yako. Ikiwa hauwezi kutatua suala hilo, unaweza kuamua kuwa njia mbadala zaidi ni kujiuzulu kutoka kwa kazi yako.

Ikiwa unafanya kazi kwa huduma ya Kikristo, au ikiwa boshi wako ni Mkristo, tatizo la kuwarekebisha wengine ni gumu zaidi. Wakati mwingine viongozi wa mashirika ya Kikristo hawana washauri au viongozi wengine karibu nao. Huenda ni wafanyikazi tu ndio wanajua kuwa kiongozi wao anafanya mambo mabaya. Je, wafanyikazi wanapaswa kwenda kuwaambia watu wengine juu ya tatizo la kiongozi wao? Katika hali zingine unaweza kutafuta ushauri kabla ya kuamua jinsi ya kukabiliana na hali hii. Katika visa vingine unaweza kuwa unafanya jambo zuri kwenda kuzungumza na kiongozi wako juu ya kile anachofanya. Hakikisha unafahamu kuwa Bwana anakuongoza kufanya hivi. Kuwa mwangalifu sana jinsi unavyozungumza na kiongozi wako. Kumkemea kwa dhambi yake labda sio njia bora. Unayoyasema yanaweza kuwa kweli, lakini ikiwa hatakubali, unaweza kupoteza kazi yako.

Ikiwa wewe ni Mkristo mpya, upeo katika sehemu hii ni mkubwa zaidi. Ni katika hali mbaya tu unapaswa kumsahihisha kiongozi wako. Unaweza kutafuta ushauri wa Mkristo mwingine mzee kabla ya kuwasiliana na kiongozi wako.

7. Je, una roho wa kutosha kuwarekebisha wengine?

Hapo awali tulizungumza juu ya habari iliyotolewa katika Wagalatia 6:1. Inasema, “mtu akighafilika katika kosa lo lote, ninyi mlio wa Roho mrejezeni upya mtu ...” (Wagalatia 6:1 Biblia Habari Njema SUV) Mstari huu unaweka wazi ni nani anafaa kuwakosoa Wakristo wengine — ninyi ambao ni wa kiroho.

“*Kukomaa Kiroho*” inaweza kuwa njia wazi kueleza nani anapaswa kurekebisha. Wale waliokomaa kiroho wako katika uhusiano wa karibu na Mungu na wanapaswa kuwa makini zaidi kwa uongozi wa Roho Mtakatifu. Kawaida wamekuwa na uzoefu zaidi wa kuwarekebisha wengine kwa njia za kibiblia. Kwa hivyo ikiwa kuna Mkristo mzee wakati tatizo linatokea, mwacha mtu huyo afanye marekebisho.

Hitimisho

Mitazamo yetu inachukua sehemu muhimu sana katika shughuli zetu za kila siku. Wakristo wapya wanahitaji kutathmini na kuwa makini kwa mitazamo yao ili kuona ikiwa inalingana na Neno la Mungu. Mungu ameahidi kutusaidia kukua. Hakuna mtazamo ambao ni mgumu sana kubadilika kwa msaada wa Mungu.

Tunapofanya makosa na kutenda dhambi, tunahitaji kuwa na mtazamo wa kibiblia wakati tunarekebisha. Inaweza kukuchukua miezi kadhaa kabla ya kujibu kwa muundo wa kibiblia wa kufikiria, lakini endelea kuifanyia kazi.

Tutakabiliwa na hali ambapo tutalazimika kuwarekebisha wengine ambao wamefanya jambo baya. Kurekebisha mtu huyo kwa njia ya kibiblia itafanya iwe rahisi sana kwa mtu huyo pia kujibu kwa mtazamo wa kibiblia. Ahadi ya Mungu iko wazi – “Nayaweza mambo yote katika yeye anitiaye nguvu.” (Wafilipi 4:13 Biblia Habari Njema SUV)

